

महाराष्ट्र शासन

वित्तविषयक विवरणपत्र FINANCIAL STATEMENT

(अर्थसंकल्प)
(BUDGET)

OF THE
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
FOR THE YEAR

२०२१-२०२२
2021-2022

[भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०२(१) अन्वये विधानमंडळास सादर]
[Presented to the Legislature under Article 202(1)
of the Constitution of India]

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई

२०२१

वित्तविषयक विवरणपत्र
FINANCIAL STATEMENT

(अर्थसंकल्प)
(BUDGET)

OF THE
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
FOR THE YEAR

२०२१-२०२२

2021-2022

[भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०२ (१) अन्वये विधानमंडळास सादर]
[Presented to the Legislature under Article 202(1)
of the Constitution of India]

महाराष्ट्र शासन
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
वित्तविषयक विवरणपत्र (अर्थसंकल्प), २०२१-२०२२
Financial Statement (Budget) for 2021-2022

अनुक्रमणिका
CONTENTS

	PAGE
प्रास्ताविक टीप INTRODUCTORY NOTE	३
प्रत्यक्ष रकमा २०१९-२०२०, अर्थसंकल्प व सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१ आणि २०२१-२०२२ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज यांचे प्रधान शीर्षवार आकडे दर्शविणारी विवरणपत्रे. STATEMENTS SHOWING MAJOR HEAD-WISE FIGURES OF ACTUALS 2019-2020, BUDGET AND REVISED ESTIMATES 2020-2021 AND BUDGET ESTIMATES 2021-2022.	३९

प्रास्ताविक टीप

शासकीय लेख्यांचे खाली दर्शविल्याप्रमाणे तीन भाग आहेत :—

भाग एक	एकत्रित निधी
भाग दोन	आकस्मिकता निधी
भाग तीन	लोक लेखा

राज्याचा एकत्रित निधी हा महसुली जमा, राज्य शासनाने उभारलेली कर्जे व शासनाने दिलेल्या कर्जाची व आगाऊ रकमांची वसुली या सर्वांचा मिळून बनतो व त्यातून शासनाच्या विविध कार्यांवर होणारा खर्च भागवला जातो. त्याकरिता, वित्तीय वर्षाच्या प्रारंभापूर्वी विधानमंडळापुढे आवश्यक त्या अनुदानांसाठी मागण्या प्रस्तुत केल्या जातात आणि वित्तीय वर्षाच्या कालावधीत वेळोवेळी पूरक मागण्याही सादर केल्या जातात. विधानमंडळाने अशा रीतीने संमत केलेली अनुदाने, विनियोजन अधिनियमात किंवा पूरक विनियोजन अधिनियमात अंतर्भूत करून त्याद्वारे एकत्रित निधीतून खर्चासाठी आवश्यक ती विनियोजने प्राधिकृत करण्यात येतात. ही अनुदाने मंत्रालयाच्या संबंधित प्रशासनिक विभागांच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या प्रत्येक प्रधान लेखाशीर्षाच्या संबंधात विभागवार देण्यात येतात. मात्र इमारतींची बांधकामे, जनजाति क्षेत्र उपयोजना यावरील खर्च आणि प्रादेशिक असमतोल दूर करण्यासाठी असलेल्या योजनांतर्गत तरतुदी यासाठी मंत्रालयाच्या संबंधित विभागांखाली संयुक्त मागणीची रक्कम मिळविणे शक्य नसेल त्याबाबतीत आवश्यक त्या तरतुदी संबंधित कार्यात्मक प्रधान शीर्षाखाली स्वतंत्रपणे दाखविण्यात आल्या आहेत.

२. तथापि, वर्षभरामध्ये काही वेळा खर्चाच्या विवक्षित बाबींकरिता केलेली तरतूद अपुरी असल्याचे आढळून येते किंवा अर्थसंकल्पात ज्यासाठी तरतूद करण्यात आलेली नसेल अशा काही तातडीच्या आणि निकडीच्या बाबींवर खर्च करावा लागतो. अशा प्रसंगी, त्याच अनुदानातील इतर बाबींखाली बचत उपलब्ध असल्यास, त्या बचतीचे पुनर्विनियोजन करून खर्चाच्या मान्यताप्राप्त बाबींच्या संबंधातील अतिरिक्त खर्च भागवण्याचे अधिकार शासनाला प्रदान करण्यात आलेले आहेत. अशा बचतीच्या रकमा उपलब्ध नसतील किंवा खर्चाच्या एखाद्या नवीन बाबीसाठी वित्त व्यवस्था करावयाची असेल त्या बाबतीत, विधानमंडळाची मान्यता मिळण्याच्या अपेक्षेने संविधानाच्या अनुच्छेद २६७ (२) अन्वये स्थापण्यात आलेल्या आकस्मिकता निधीतून खर्च प्रथमतः भागविला जातो. विधानमंडळाची मान्यता मिळण्याच्या अपेक्षेने करण्यात आलेल्या खर्चाच्या सर्व तपशिलांसह, पूरक मागण्या विधानमंडळाला सादर करून आकस्मिकता निधीतून काढलेल्या रकमांची निधीत भरपाई केली जाते.

३. शासकीय लेख्यांच्या तिसऱ्या भागात, म्हणजे लोकलेख्यात सरकारी पैशासंबंधी वर नमूद केलेल्या व्यवहारांव्यतिरिक्त इतर व्यवहारांची नोंद केली जाते. हे व्यवहार शासनाने उभारलेल्या राखीव निर्धिसंबंधीचे असतात. तसेच, शासनाशी व्यवहार करताना लोकांनी तात्पुरत्या ठेवी म्हणून ठेवलेल्या रकमा, स्थानिक संस्थांच्या ठेवी यांसारख्या बँक व्यवसायाच्या स्वरूपाच्या व्यवहारांची आणि निरनिराळी शासने किंवा राज्य शासनाची विविध कोषागारे यांच्यामधील वित्त प्रेषणाच्या व्यवहारांची नोंद देखील लोक लेख्यात केली जाते. राज्याच्या अतिरिक्त रोख शिलकीची गुंतवणुकही याच लेख्यातून केली जाते.

४. सन १९८१-८२ या वर्षापासून केंद्र सरकारचा अर्थसंकल्प संसदेला सादर झाल्यानंतर राज्य शासनाचा अर्थसंकल्प राज्य विधानमंडळाला सादर केला जाण्याची प्रथा आहे. सर्वसाधारणपणे खर्चाच्या नवीन बाबींसाठीच्या तरतुदीचा समावेश असलेला संपूर्ण अर्थसंकल्प सादर केला जातो. सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामध्ये कायम स्वरूपाच्या खर्चासाठी व विद्यमान खर्चाच्या पातळीवर साधारण वाढ गृहीत धरून अगोदरच कार्यान्वित असलेल्या योजनांसाठी तसेच अर्थसंकल्पीय ज्ञापनामध्ये समाविष्ट केलेल्या नवीन योजनांसाठीही तरतूद केलेली आहे.

५. सन २०१९-२०२० चे सुधारलेले अंदाज आणि प्रत्यक्ष रकमा यातील फरक, २०२०-२०२१ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सुधारलेले अंदाज व २०२१-२०२२ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पाची वैशिष्ट्ये यांचा तपशील पुढे दिला आहे :—

एक—प्रत्यक्ष रकमा, २०१९-२०२०

महसुली विभाग

सन २०१९-२०२० मध्ये सुधारित अंदाजात रु. ३१,४४३.३२ कोटी एवढी घट अंदाजलेली असताना प्रत्यक्षात रु. १७,११५.६३ कोटी एवढी घट दिसून आली.

(रुपये कोटीत)

	सुधारलेले अंदाज, २०१९-२०२०	प्रत्यक्ष रकमा २०१९-२०२०	सुधारणा (+) घट (-)
जमा रकमा	३,०९,८८०.५६	२,८३,१८९.५८	(-) २६,६९०.९८
खर्च	३,४१,३२३.८८	३,००,३०५.२१	(-) ४१,०१८.६७
शिल्लक (+) तूट (-)	(-) ३१,४४३.३२	(-) १७,११५.६३	(+) १४,३२७.६९

याविषयीची तपशिलवार विभागणी पुढीलप्रमाणे आहे :—

(ए) जमा रकमा—

(रुपये कोटीत)

	सुधारलेले अंदाज २०१९-२०२०	प्रत्यक्ष रकमा २०१९-२०२०	तफावत
(ए) कर महसूल . . .	२,३५,७५३.९३	२,२५,१६७.२०	(-) १०,५८६.७३
(बी) करेतर महसूल . . .	१६,८५०.५५	१४,२९७.००	(-) २,५५३.५५
(सी) सहायक अनुदाने व अंशदाने . . .	५७,२७६.०८	४३,७२५.३७	(-) १३,५५०.७१
एकूण . . .	३,०९,८८०.५६	२,८३,१८९.५७	(-) २६,६९०.९९

महसूली जमेमध्ये एकूण रु. २६,६९०.९९ कोटींची घट दिसते आहे. “ कर महसूल ” यातील रु. १०,५८६.७३ कोटी, “ करेतर महसूल ” यातील रु. २,५५३.५५ कोटी व “ सहायक अनुदाने व अंशदाने ” यातील रु. १३,५५०.७१ कोटींची घट यांचा समावेश त्यात आहे.

कर महसूल यामधील वाढ प्रामुख्याने “००३२, संपत्ती कर (३,२५१.१० कोटी)” या प्रधानशीर्षा खाली दिसून येते.

कर महसूल याखालील घट प्रामुख्याने “०००६, राज्य वस्तु व सेवा कर (रु. ३,८६८.३० कोटी)”, “ ००३९, राज्य उत्पादन शुल्क (रु. २,५४८.९६ कोटी)”, “ ००२१, निगम कराव्यतिरिक्त इतर उत्पन्नावरील कर (रु. १,४४५.४९ कोटी)”, “ ००२९, जमीन व महसूल (रु. १,३६५.४५ कोटी)”, “ ००४२, माल व उताऱूंवरील कर (रु. ९७६.६१ कोटी)”, “ ००४५, विक्रेय वस्तु व सेवा यावरील इतर कर व शुल्क (रु. ४४६.६२ कोटी)”, “ ००३०, मुद्रांक व नोंदणी फी (रु. २४५.७८ कोटी)”, “ ००४१, वाहनांवरील कर (रु. १३२.०७ कोटी)” या प्रधानशीर्षा खाली दिसून येते.

करेतर महसूल याखालील वाढ प्रामुख्याने “००४९, व्याजाच्या जमा रकमा (रु. ६७०.७३ कोटी)”, “ ०८५३, अलोहयुक्त खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग (रु. ४५६.१५ कोटी)”, “ ०४०४, दुग्धव्यवसाय विकास (रु. १६०.७५ कोटी)”, “ ०४०६, वनीकरण व वन्यजीवन (रु. ७३.६८ कोटी)”, “ ०२१६, गृहनिर्माण (रु. १३.८४ कोटी)” या प्रधानशीर्षा खाली दिसून येते.

करेतर महसूल याखालील घट प्रामुख्याने “ ०२१७, नगर विकास (रु. २,२१३.०९ कोटी)”, “ ०८०१, वीज (रु. ६९१.९८ कोटी)”, “ ००७०, इतर प्रशासकीय सेवा (रु. २५७.८१ कोटी)”, “ ००७५, संकिर्ण सर्वसाधारण सेवा (रु. २४८.१४ कोटी)”, “ ००५०, लाभांश व नफा (रु. २०५.९७ कोटी)”, या प्रधानशीर्षा खाली दिसून येते.

सहायक अनुदाने व अंशदाने याखालील घट “ १६०१, केंद्र सरकारकडून सहाय्यक अनुदाने (रु. १३,४९९.३२ कोटी)” या प्रधानशीर्षाखाली दिसून येते.

(बी) खर्च—

(रुपये कोटीत)

	सुधारलेले अंदाज २०१९-२०२०	प्रत्यक्ष रकमा २०१९-२०२०	तफावत
(ए) सर्वसाधारण सेवा . . .	१,०२,४०३.५४	१,००,०५०.२८	(-) २,३५३.२६
(बी) सामाजिक सेवा . . .	१,४२,६३३.९४	१,२२,९४७.३३	(-) १९,६८६.६१
(सी) आर्थिक सेवा . . .	७४,७५६.२५	५६,०४३.४३	(-) १८,७१२.८२
(डी) सहायक अनुदाने व अंशदाने . . .	२१,५३०.१५	२१,२६४.१७	(-) २६५.९८
एकूण . . .	३,४१,३२३.८८	३,००,३०५.२१	(-) ४१,०१८.६७

महसूली खर्चात रु. ४१,०१८.६७ कोटी एवढी घट झालेली असून त्यामध्ये “ ए- सर्वसाधारण सेवा ” (रु. २,३५३.२६ कोटी), “ बी- सामाजिक सेवा ” (रु. १९,६८६.६१ कोटी), “ सी- आर्थिक सेवा (रु. १८,७१२.८२ कोटी)” या आणि “ डी- सहायक अनुदाने ” (रु. २६५.९८ कोटी) या खालील खर्चातील साधारण घटीचा समावेश आहे.

“ ए. सर्वसाधारण सेवा यामधील घट प्रामुख्याने “ २०५३, जिल्हा प्रशासन (रु. ६१९.६४ कोटी)”, “ २०४९, व्याज प्रदाने (रु. ६११.९८ कोटी) ” “ २०५५, पोलीस (रु. ४९९.७८ कोटी)”, “ २०१४, न्यायदान (रु. २४१.०० कोटी)”, “ २०२९ जमीन महसूल (रु. १२१.७६ कोटी)”, यामध्ये आहे.

ए. सर्वसाधारण सेवा यामधील वाढ “२०७१, निवृत्तीवेतने व सेवानिवृत्ती लाभ (रु. ३३५.५४ कोटी)” यामध्ये आहे.

बी. सामाजिक सेवा यामधील वाढ प्रामुख्याने “२२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य (रु. २८७७.८७ कोटी)” यामध्ये आहे.

बी. सामाजिक सेवा यामधील घट प्रामुख्याने “ २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण (रु. ३,७६८.३२ कोटी)”, “ २२१५, पाणीपुरवठा व स्वच्छता (रु. ३,३५४.४६ कोटी)”, “ २२१७, नगरविकास (रु. २,९७१.९२ कोटी)”, “ २२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य (रु. १,२४५.५७ कोटी)” या खाली आहे.

सी. आर्थिक सेवा यामधील घट प्रामुख्याने “ २४३५, इतर कृषिविषयक कार्यक्रमे (रु. ११,९९०.०७ कोटी)”, “ २४०८, अन्न, साठवण व वखार (रु. ३,८२२.७२ कोटी) ”, “ २५०५, ग्रामीण रोजगार (रु. ३,५८१.४३ कोटी) ”, “ ३०५४, रस्ते व पूल (रु. १३२०.०३ कोटी) ”, “ २४०१, पीक संवर्धन (रु. ८६६.६२ कोटी) ”, “ २५१५, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम (रु. ६७१.८० कोटी) ”, “ २७०१, मोठे व मध्यम पाटबंधारे (रु. ४७३.१९ कोटी) ” या प्रधानशीर्षाखाली आहे.

डी. सहायक अनुदाने व अंशदाने यामधील घट प्रामुख्याने “ ३६०४, स्थानिक संस्था व पंचायत राज्य संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहंस्तकित रकमा देणे (रु. २६५.९८ कोटी) ” या प्रधानशीर्षाखाली आहे.

भांडवली लेखा

महसुली लेख्याबाहेरील भांडवली खर्चाच्या बाबतीत सुधारलेले अंदाज रु. ४६,३१७.३३ कोटी इतके असताना प्रत्यक्ष खर्च रु. ३६,४१५.५७ कोटी इतका झाल्यामुळे खर्चात रु. ९,९०१.७६ कोटीची घट झालेली आहे.

ए. सर्वसाधारण सेवेच्या भांडवली खर्चात झालेली घट ही प्रामुख्याने “ ४०५९, सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च (रु. ८२८.१३ कोटी) ”, “ ४०५५, पोलीस यावरील भांडवली खर्च (रु. ४६४.४३ कोटी) ”, “ ४०७०, इतर प्रशासनिक सेवा यावरील भांडवली खर्च (रु. १८.५५ कोटी) ”, “ ४०५८, लेखनसामुग्री व मुद्रण यावरील भांडवली खर्च (रु. ०.६१ कोटी) ” या प्रधानशीर्षाखाली दिसून येते.

बी. सामाजिक सेवांचा भांडवली लेखा यामधील घट प्रामुख्याने “ ४२१७, नगर विकासावरील भांडवली खर्च (रु. ७१९.५२ कोटी) ”, “ ४२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च (रु. ५४५.८३ कोटी) ”, “ ४२५०, इतर सामाजिक सेवा यांवरिल भांडवली खर्च (रु. २८६.१५ कोटी) ”, “ ४२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्गीय व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यावरील भांडवली खर्च (रु. २५०.५१ कोटी) ”, “ ४२१६, गृहनिर्माण यावरील भांडवली खर्च (रु. २२०.४१ कोटी) ” या प्रधानशीर्षाखाली दिसून येते.

सी. आर्थिक सेवांचा भांडवली लेखा यामधील घट प्रामुख्याने “ ५०५४, मार्ग व पूल यावरील भांडवली खर्च (रु. २,२९१.४४ कोटी) ”, “ ४४०८, अन्न, साठवण व वखार यावरील भांडवली खर्च (रु. २,१३६.८२ कोटी) ”, “ ४७०१ मोठे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च (रु. १,७३१.२० कोटी) ”, “ ४४०२, मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च (रु. १,१२७.८५ कोटी) ”, “ ४५१५, इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च (रु. ५०६.२२ कोटी) ”, “ ४७०२, लहान पाटबंधार्यांवरिल भांडवली खर्च (रु. ४६७.३४ कोटी) ”, “ ४४०५, मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च (रु. १७५.६५ कोटी) ”, या प्रधानशीर्षाखाली दिसून येते.

ऋण विभाग

जमा रकमा—

				(रुपये कोटीत)
		सुधारलेले अंदाज	प्रत्यक्ष रकमा	तफावत
		२०१९-२०२०	२०१९-२०२०	
(इ) सरकारी ऋण	..	७४,९३२.००	५७,१५३.४१	(-) १७,७७८.५९
(एफ) कर्जे व आगाऊ रकमा	..	२,२८९.६१	१,६१४.८७	(-) ६७४.७४
	एकूण	७७,२२१.६१	५८,७६८.२८	(-) १८,४५३.३३

सरकारी ऋणांखालील (जमा) रु. ७४,९३२.०० कोटी इतके सुधारलेले अंदाज होते. त्यांच्या तुलनेत प्रत्यक्ष जमा रकमा रु. ५७,१५३.४१ कोटी इतक्या आहेत. यामध्ये रु. १७,७७८.५९ कोटीची घट झालेली दिसून येते तर कर्जे व आगाऊ रकमा यामध्ये रु. ६७४.७४ कोटीची घट आहे.

खर्च—

				(रुपये कोटीत)
		सुधारलेले अंदाज	प्रत्यक्ष रकमा	तफावत
		२०१९-२०२०	२०१९-२०२०	
(इ) सरकारी ऋण	..	२६,१३४.००	२४,६२५.८५	(-) १,५०८.१५
(एफ) कर्जे व आगाऊ रकमा	..	३,१४५.६६	१,९६९.८६	(-) १,१७५.८०
	एकूण	२९,२७९.६६	२६,५९५.७१	(-) २,६८३.९५

सरकारी ऋण (खर्च) रु. २६,१३४.०० कोटी इतके सुधारलेले अंदाज होते. त्यांच्या तुलनेत प्रत्यक्ष रकमा रु. २४,६२५.८५ कोटी इतक्या आहेत. “सरकारी ऋण (खर्च)” रु. १,५०८.१५ कोटी इतकी घट झालेली आहे. तर “कर्जे व आगाऊ रकमा (खर्च)” यामध्ये रु. १,१७५.८० कोटीची घट आहे.

दोन—सुधारलेले अंदाज, २०२०-२०२१

एकूण वित्तीय स्थिती

२०२०-२०२१ च्या अर्थसंकल्पात एकूण रु. ३,२५५.७९ कोटी इतकी तूट अपेक्षित होती. खाली दिलेल्या विवरणपत्रातील स्तंभ (३) मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे २०२०-२०२१ च्या सुधारीत अंदाजात रु. ५८२.०६ कोटी इतकी तूट दिसून येते :-

		(रुपये कोटीत)	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारलेले अंदाज,
		२०२०-२०२१	२०२०-२०२१
(१)		(२)	(३)
महसुली लेखा—			
महसुली जमा	३,४७,४५६.८९	२,८९,४९७.७७
महसुली खर्च	३,५६,९६७.५८	३,३५,६७५.३७
	महसुली शिल्लक (+)/तूट (-) ..	(—) ९,५१०.६९	(—) ४६,१७७.६०
भांडवली लेखा—			
जमा—			
राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	८०,६०८.७४	१,४५,८०२.७४
केंद्र शासनाकडून मिळालेली कर्जे	४९७.४६	१,७६९.९०
राज्य शासनाने दिलेली कर्जे व आगाऊ रकमा	२,३०९.२५	२,३०९.२५
लोकलेखा—राखीव निधीकडील हस्तांतरणे	५,८४४.५०	५,०१२.९४
लोकलेखा—इतर	६,७६,५३१.८५	६,५५,८२५.१४
	एकूण—जमा ..	७,६५,७९१.८०	८,१०,७१९.९८
खर्च—			
भांडवली खर्च (निव्वळ)	४५,१२३.९७	४१,२७५.४६
राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण.	२८,५२१.०४	५६,७०७.४९
केंद्र शासनाकडील कर्जे	१,१७९.२५	१,१७९.२५
राज्य शासनाने दिलेली कर्जे व आगाऊ रकमा	२,२९२.९५	२,५५२.९५
लोकलेखा—राखीव निधीतून केलेला खर्च	५,८३६.७३	१३,५१७.८९
लोकलेखा—इतर	६,७३,२२४.०५	६,४९,५१७.७९
	एकूण—खर्च ..	७,५६,१७७.९९	७,६४,७५०.८३
	भांडवली लेखावरील शिल्लक/तूट ..	९,६१३.८१	४५,९६९.१५
	शिल्लक /तूट (—) ..	१०३.१२	(—) २०८.४६
	सुरुवातीची शिल्लक ..	(—) ३,३५८.९१	(—) ३७३.६०
	शिल्लक/तूट (—) ..	(—) ३,२५५.७९	(—) ५८२.०६

सुधारलेले अंदाज, २०२०-२०२१

महसुली विभाग

जमेच्या व खर्चाच्या अर्थसंकल्पीय अंदाज व सुधारीत अंदाज यांमध्ये अपेक्षित असलेल्या तफावतीच्या प्रमुख बाबी आणि त्याबाबतची संक्षिप्त स्पष्टीकरणे खालील विवरण पत्रात दर्शविली आहेत. --

(रुपये कोटीत)

प्रधान शीर्ष	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२०२१	सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१	तफावत वाढ (+) घट (-)	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
जमा				
०००५, केंद्रीय वस्तु व सेवा कर.	१४५६१.४८	१०७११.७०	-३८४९.७८	सुधारित अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे. कोविड-१९ महामारीमुळे कर
०००६, राज्य वस्तु व सेवा कर (एसजीएसटी)	१०७१४६.२७	८८०००.००	-१९१४६.२७	संकलनामध्ये अपेक्षित वृद्धी दिसून येत नसल्याने तसेच केंद्र शासनाकडून भरपाई रक्कम प्राप्त होत नसल्याने.
००२०, निगम कर	१४७९८.३५	९६८३.७८	-५११४.५७	सुधारित अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे.
००२१, निगम कराव्यतिरिक्त इतर उत्पन्नावरील कर	१३७५९.८१	९८६५.५८	-३८९४.२३	सुधारित अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे.
००२९, जमीन महसूल	४०००.००	३०००.००	-१०००.००	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत. कोविड -१९ महामारीमुळे महसूलात घट आहे.
००३०, मुद्रांक व नोंदणी फी	३००००.००	२२०००.००	-८०००.००	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत. कोविड -१९ महामारीमुळे महसूलात घट आहे.
००३७, सीमा शुल्क	३००२.७७	२२४४.९०	-७५७.८७	सुधारित अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे.
००३८, संघ उत्पादन शुल्क	१९६१.९१	१२०१.०८	-७६०.८३	सुधारित अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहेत.
००३९, राज्य उत्पादन शुल्क	१९२२५.१३	१५०००.००	-४२२५.१३	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत. कोविड -१९ महामारीमुळे महसूलात घट आहे.
००४०, विक्री, व्यापार इत्यादींवरील कर	४००००.४३	३४०००.००	-६०००.४३	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत. कोविड -१९ महामारीमुळे महसूलात घट आहे.
००४१, वाहनांवरील कर	९५००.००	६२००.००	-३३००.००	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत. कोविड -१९ महामारीमुळे महसूलात घट आहे.

प्रधान शीर्ष	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२०२१	सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१	तफावत वाढ (+) घट (-)	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
००४३, वीजेवरील कर व शुल्क	९५००.००	११२००.००	१७००.००	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत.
००४९, व्याजाच्या जमा रकमा	२७०७.७२	३४६४.४१	७५६.६९	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत.
०२१७, नगर विकास	३७११.९९	५४७.०६	-३१६४.९३	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत. कोविड -१९ महामारीमुळे महसूलात घट आहे.
०८५३, अलोहयुक्त, खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग	५६४६.०६	२०३७.७६	-३६०८.३०	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष जमेच्या कलांवर आधारित आहेत. कोविड -१९ महामारीमुळे महसूलात घट आहे.
खर्च				
२०४१, वाहनांवरील कर	१८१८.८५	२६५२.६२	८३३.७७	शासनाने महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बांधील खर्चासाठी अधिक निधी उपलब्ध करून दिलेला असल्याने अधिक खर्च झाला आहे.
२०५९, सार्वजनिक बांधकामे	१८८२.८०	१११०.२०	-७९१.३२	कोविड १९ महामारीमुळे कराव्या लागलेल्या आर्थिक उपाययोजनेमुळे घट झाली आहे.
२०७०, इतर प्रशासनिक सेवा	२०७१.५०	५२५.६९	-१५४५.८१	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष कलांवर आधारित आहे.
२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण	६८७३९.७३	६२२६२.०६	-६४७७.६७	कोविड १९ महामारीमुळे कराव्या लागलेल्या आर्थिक उपाययोजनेमुळे घट झाली आहे.
२२०३, तंत्र शिक्षण	३१३३.६९	२५०३.७७	-६२९.९२	कोविड १९ महामारीच्या काळातील आर्थिक काटकसरीच्या उपाययोजनेमुळे खर्चात घट झाली आहे.
२२१५, पाणीपुरवठा व स्वच्छता	६२९६.९८	५४९६.९०	-८००.०७	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष खर्चाच्या कलांवर आधारित आहेत.
२२१७, नगरविकास	१६७७०.५१	१०७९६.७८	-५९७३.७३	सुधारित कार्यक्रमांतर्गतच्या निधी वाटपावर आधारित.
२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	५४८८.४८	७४६०.१५	१९७१.६७	कोविड-१९ महामारीच्या काळात अधिकचा निधी उपलब्ध करून देण्यात आल्याने.
२२३६, पोषणआहार	३२१५.४५	५२०८.५३	१९९३.०८	सुधारित कार्यक्रमांतर्गतच्या निधी वाटपावर आधारित.
२२४५, नैसर्गिक आपत्तींच्या निवारणासाठी सहाय्य	६४४८.३८	८३३३.८३	१८८५.४४	पूर, चक्रीवादळ व कोविड-१९ महामारीसाठी निधीचे वाटप

प्रधान शीर्ष (१)	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२०२१ (२)	सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१ (३)	तफावत वाढ (+) घट (-) (४)	शेरा (५)
२४०८, अन्न, साठवण व वखार साठवण	६५६.१६	३०४९.४०	२३९३.२४	करण्यासाठी अतिरिक्त निधीची तरतूद करावी लागली. कोविड १९ महामारीच्या काळात अधिक ची तरतूद केल्याने.
२५०५, ग्रामीण रोजगार	६७९७.१२	६२४२.३२	-५५४.८०	सुधारित कार्यक्रमांतर्गतच्या निधी वाटपावर आधारित.
२५१५, इतर ग्रामविकास कार्यक्रम	७१२६.४१	७८६७.२४	७४०.८३	सुधारित कार्यक्रमांतर्गतच्या निधी वाटपावर आधारित.
२८१०, नवीन व नवीकरणीय उर्जा	९७७.६६	३३७.७०	-६३९.९६	सुधारित कार्यक्रमांतर्गतच्या निधी वाटपावर आधारित.
२८५२, उद्योग	३१०४.२०	२३५०.२७	-७५३.९३	सुधारित अंदाज वर्षभरातील प्रत्यक्ष खर्चाच्या कलांवर आधारित आहेत.
३०५४, मार्ग व पूल	६३४७.३०	४०२२.४२	-२३२४.८८	कोविड १९ महामारीमुळे कराव्या लागलेल्या आर्थिक उपाययोजनेमुळे घट झाली आहे.
३४५२, पर्यटन	१४०५.७२	१२७८.९५	-१२६.७७	कोविड १९ महामारीमुळे कराव्या लागलेल्या आर्थिक उपाययोजनेमुळे घट झाली आहे.
३६०४, स्थानिक संस्था व पंचायत राज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	२३६७५.५९	२१६८३.६४	-१९९१.९४	महसूली उत्पन्न कमी झाल्यामुळे स्थानिक संस्थांच्या करवितरणात घट झाली आहे.

भांडवली विभाग

अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०२०-२०२१ रु. ४५,१२३.९६ कोटी आहेत तर २०२०-२०२१ चे सुधारलेले अंदाज रु. ४१,२७५.४६ कोटी आहेत. ते खालीलप्रमाणे :—

		(रुपये कोटीत)	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२०२१	सुधारलेले अंदाज, २०२०-२०२१
(अ)	अन्नधान्याच्या व्यवहारासंबंधातील भांडवली खर्च . .	२,३४६.९९	४,६९५.३९
(ब)	अन्नधान्याच्या व्यवहाराव्यतिरिक्त इतर योजनांवरील भांडवली खर्च . .	४२,७७६.९७	३६,५८०.०७
एकूण . .		४५,१२३.९६	४१,२७५.४६

अन्नधान्य व्यवहाराव्यतिरिक्त इतर भांडवली खर्चात रु. ६१९६.९० कोटी इतकी बचत दिसून येते. कर्जे व आगाऊ रकमा (जमा) यांकरिता अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२०२१ रु. २,३०९.२५ कोटी एवढे असून सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१ रु. २,३०९.२५ कोटी एवढे आहेत. कर्जे व आगाऊ रकमा याखालील संवितरणासाठी अर्थसंकल्पीय अंदाज रु. २,२९२.९५ कोटी व सुधारलेले अंदाज रु. २,५५२.९५ कोटी इतके असून खर्चात रु. २६० कोटी इतकी वाढ दिसून येते.

अर्थसंकल्प २०२१-२०२२

महसुली विभाग

सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पात करांच्या दरांच्या विद्यमान पातळीच्या आधारावर, महसुली लेख्यात रु. १०,२२५.६६ कोटींची तूट दिसून येते. अर्थसंकल्पीय अंदाज पुढीलप्रमाणे आहेत :—

एक.—महसुली जमा रकमा—

(रुपये कोटीत)

ए. कर महसूल—

(ए) वस्तू व सेवा कर	१,३१,३९१.५७
(बी) उत्पन्न व खर्च यांवरील कर	२७,१६२.९८
(सी) मालमत्ता व भांडवली व्यवहार यांवरील कर	३५,९९९.४७
(डी) वस्तू व सेवा याव्यतिरिक्त विक्रेय वस्तू व सेवा यांवरील कर	९०,९७९.९५
				एकूण—ए	२,८५,५३३.९७

बी. करेतर महसूल—

(ए) व्याजाच्या जमा रकमा, लाभांश व नफा	२,९८३.३५
(एक) सर्वसाधारण सेवा	२,७५७.३४
(दोन) सामाजिक सेवा	९,९५०.५५
(तीन) आर्थिक सेवा	१०,९५९.०४
				एकूण—बी	२६,६५०.२७

सी. सहायक अनुदाने व अंशदाने—

(ए) केंद्र सरकारकडून सहायक अनुदाने—

(एक) केंद्रीय योजना आणि केंद्र पुरस्कृत योजनांकरिता	२७,६६८.०९
(दोन) वित्त आयोगाची अनुदाने	७,६२७.०१
(तीन) राज्यांना इतर अनुदाने	२१,५०७.५२
				एकूण—सी	५६,८०२.६२
				एकूण—महसुली जमा	३,६८,९८६.८६

दोन.—महसुली खर्च—

(ए) सर्वसाधारण सेवा	१,२९,१९४.६३
(बी) सामाजिक सेवा	१,५६.८६३.०४
(सी) आर्थिक सेवा	६७,७८२.२९
(डी) सहायक अनुदाने व अंशदाने	२५,३७२.०५
				एकूण—महसुली खर्च	३,७९,२१२.५२
				शिल्लक(+)/तूट(—)	(—) १०,२२५.६६

सुधारलेले अंदाज, २०२०-२०२१ व अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१-२०२२ यांची तुलना खालीलप्रमाणे आहे :—

(रुपये कोटीत)

			सुधारलेले अंदाज, २०२०-२०२१	अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०२१-२०२२
महसुली जमा	२,८९,४९७.७७	३,६८,९८६.८६
महसुली खर्च	३,३५,६७५.३७	३,७९,२१२.५२
			शिल्लक/तूट(—)	(—) ४६,१७७.६०
			(—) ४६,१७७.६०	(—) १०,२२५.६६

अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०२१-२०२२

महसुली विभाग

जमेच्या व खर्चाच्या अर्थसंकल्पीय अंदाज व सुधारीत अंदाज यांमध्ये अपेक्षित असलेल्या तफावतीच्या प्रमुख बाबी आणि त्याबाबतची संक्षिप्त स्पष्टीकरणे खालील विवरण पत्रात दर्शविली आहेत. --

(रुपये कोटीत)

प्रधान शीर्ष	सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१-२०२२	तफावत वाढ(+) घट(-)	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
जमा				
०००६, राज्य वस्तू व सेवा कर (एसजीएसटी)	८८०००.००	११७८०७.००	२९८०७.००	जीएसटीच्या करसंरचनेत १४% वार्षिक वाढ अपेक्षिली आहे.
००२०, निगम कर	९६८३.७८	१२२३२.४८	२५४८.७०	अर्थसंकल्पीय अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे.
००२१, निगम कराव्यतिरिक्त इतर उत्पन्नावरील कर	९८६५.५८	१२४३०.५०	२५६४.९२	अर्थसंकल्पीय अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे.
००२८, उत्पन्न व खर्च यांवरील इतर कर	२०००.००	२५००.००	५००.००	अर्थसंकल्पीय अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे.
००२९, जमीन महसूल	३०००.००	४०००.००	१०००.००	कर संकलनात सुधारणा होण्यासाठी उपाययोजना व शासकीय जमिनीचा सुयोग्य वापर करून अतिरिक्त महसूल गोळा होणे अपेक्षित आहे.
००३०, मुद्रांक व नोंदणी फी	२२०००.००	३२०००.००	१००००.००	महसुलातील अपेक्षित वाढीवर अर्थसंकल्पीय अंदाज आधारित आहे.
००३७, सीमा शुल्क	२२४४.९०	२५४०.४४	२९५.५४	अर्थसंकल्पीय अंदाज केंद्रीय अर्थसंकल्पातील करवितरण अंदाजावर आधारित आहे.
००३९, राज्य उत्पादन शुल्क	१५०००.००	१९५००.००	४५००.००	महसुलातील अपेक्षित वाढीवर अर्थसंकल्पीय अंदाज आधारित आहे.
००४०, विक्री, व्यापार इत्यादींवरील कर	३४०००.००	४४०००.००	१००००.००	महसुलातील अपेक्षित वाढीवर अर्थसंकल्पीय अंदाज आधारित आहे.

प्रधान शीर्ष	सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१-२०२२	तफावत वाढ(+) घट(-)	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
००४१, वाहनांवरील कर	६२००.००	१००००.००	३८००.००	महसुलातील अपेक्षित वाढीवर अर्थसंकल्पीय अंदाज आधारित आहे.
००४३, वीजेवरील कर व शुल्क	११२००.००	१०४०४.००	-७९६.००	कोविड १९ महामारी मुळे महसूली उत्पन्नात घट अपेक्षित आहे.
००४९, व्याजाच्या जमा रकमा	३४६४.४१	२७०७.७२	-७५६.६९	रोख शिल्लक कमी राहणार असल्याने प्रतिभूती ठेवीमधील गुंतवणूकीवर परिणाम होणार आहे.
०२१६, गृहनिर्माण	९६.८०	२०९०.३५	१९९३.५५	कर संकलनात सुधारणा होण्यासाठी उपाययोजना व शासकीय जमिनीचा सुयोग्य वापर करून अतिरिक्त महसूल गोळा होणे अपेक्षित आहे.
०२१७, नगर विकास	५४७.०६	५८९७.५९	५३५०.५३	अतिरिक्त चटई निर्देशांक व अतिरिक्त वाढीव प्रीमियम दर आकारणी मधून वाढीव महसूल अपेक्षित आहे.
०७००, मोठे पाटबंधारे	१३४५.९७	३४१३.२७	२०६७.३०	पाणी वापर शुल्क व त्याबाबतच्या थकीत रकमांच्या वसुलीतून अधिक महसूल मिळणे अपेक्षित आहे.
०८५३, अलोहयुक्त, खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग	२०३७.७६	५९२८.३०	३८९०.५४	महसुलातील अपेक्षित वाढीवर अर्थसंकल्पीय अंदाज आधारित आहे.
खर्च				
२०१४, न्यायदान	२५५७.०९	३१११.७७	५५४.६८	मुख्यत्वेकरून वेतन व वेतनेतर खर्चात वाढ झाल्यामुळे.
२०४१, वाहनांवरील कर	२६५२.६२	१९०५.९२	-७४६.७०	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या बांधील खर्चासाठी राज्य शासनाने एक वेळची बाब म्हणून अधिकचा निधी वितरित केला होता.

प्रधान शीर्ष	सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१-२०२२	तफावत वाढ(+) घट(-)	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
२०४९, व्याजप्रदाने	३७२०१.४८	४२९९७.६२	५७९६.१४	कोविड-१९ महामारीच्या कालावधीत महसूली उत्पन्नात घट झाल्यामुळे कर्ज वृद्धी झाली आहे.
२०५३, जिल्हा प्रशासन	८२६८.५५	९८१०.४७	१५४१.९२	मुख्यत्वेकरून वेतनावरील खर्चात अपेक्षित असलेल्या वाढीमुळे
२०५५, पोलीस	१६९९६.९०	२०९७९.४०	३९८२.५०	मुख्यत्वेकरून वेतन व वेतनेतर खर्चात वाढ झाल्यामुळे.
२०५९, सार्वजनिक बांधकामे	१११०.२०	२०३४.६५	९२४.४५	राज्यातील पायाभूत विकासाच्या प्रकल्पांना अतिरिक्त निधी देण्यात आला असल्याने.
२०७०, इतर प्रशासनिक सेवा	५२५.६९	३०९३.८८	२५६८.१९	मुख्यत्वेकरून वेतन व वेतनेतर खर्चात वाढ झाल्यामुळे.
२०७१, निवृत्तिवेतन व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	३१८३२.८५	३४४२८.४५	२५९५.६०	सेवानिवृत्ती वेतन व इतर सेवानिवृत्ती दारिद्र्यामध्ये वाढ अपेक्षित असल्याने.
२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण	६२२६२.०६	७०२२१.४३	७९५९.३७	वेतन व वेतनेतर खर्चातील अपेक्षित वाढीवर अर्थसंकल्पीय अंदाज आधारीत आहेत.
२२१६, गृहनिर्माण	५३६०.४३	५८३८.५४	४७८.११	मंजूर योजनांसाठी अर्थसंकल्पीत निधी व केंद्र हिस्सा यावर आधारित.
२२१७, नगरविकास	१०७९६.७८	१४७३३.८५	३९३७.०७	राज्यातील पायाभूत विकासाच्या प्रकल्पांना अतिरिक्त निधी देण्यात आला.
२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण	१४३६५.२८	१९९९२.७२	५६२७.४४	कार्यक्रमांवरील मंजूर निधी वाटपावर आधारीत
२२३६, पोषणआहार	५२०८.५३	३५२०.०१	-१६८८.५२	कार्यक्रमांवरील मंजूर निधी वाटपावर आधारीत.
२२४५, नैसर्गिक आपत्तींच्या निवारणासाठी सहाय्य	८३३३.८३	६६८६.५०	-१६४७.३२	चक्रीवादळ, पूर व कोविड-१९ महामारीच्या काळात करावयाच्या उपाय योजनांसाठी सन २०२०-२१ मध्ये अतिरिक्त निधी उपलब्ध करून देण्यात आला होता.

प्रधान शीर्ष	सुधारलेले अंदाज २०२०-२०२१	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१-२०२२	तफावत वाढ(+) घट(-)	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
२४०१, पीक संवर्धन	७०६२.५३	८२२९.५२	११६६.९९	कार्यक्रमांवरील मंजूर निधी वाटपावर आधारीत.
२५०५, ग्रामीण रोजगार	६२४२.३२	८४२७.२८	२१८४.९६	कार्यक्रमांवरील मंजूर निधी वाटपावर आधारीत.
२५१५, इतर ग्रामविकास कार्यक्रम	७८६७.२४	६७९८.०९	-११६०.०७	कार्यक्रमांवरील मंजूर निधी वाटपावर आधारीत.
२८५२, उद्योग	२३५०.२७	३४०२.९५	१०५२.६७	कार्यक्रमांवरील मंजूर निधी वाटपावर आधारीत.
३०५४, मार्ग व पूल	४०२२.४२	६७६४.०४	२७४१.६२	राज्यातील पायाभूत विकासाच्या प्रकल्पांना अतिरिक्त निधी देण्यात आला.
३०५५, मार्ग परिवहन	३६१.०५	१४१५.०६	१०५४.०१	राज्यातील पायाभूत विकासाच्या प्रकल्पांना अतिरिक्त निधी देण्यात आला.
३६०४, स्थानिक संस्था व पंचायत राज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	२१६८३.६४	२५३७२.०५	३६८८.४१	संविधानिक तरतूदी मधील परिगणनेप्रमाणे निधीचे वाटप करण्यासाठीची तरतूद.

भांडवली विभाग
भांडवली खर्च

अन्नधान्य व्यवहारासंबंधातील भांडवली खर्चावरील रु. २,५७३.४७ कोटी तरतुदी व्यतिरिक्त २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पात भांडवली लेख्यांवरील खर्चासाठी रु. ५३,०३९.५७ कोटी (निव्वळ) इतकी तरतूद केली आहे. एकूण भांडवली लेख्यांवरील निधीचे विकास क्षेत्रनिहाय वर्गीकरण पुढीलप्रमाणे आहे :-

					(रुपये कोटीत)
ए. सर्वसाधारण सेवांचा भांडवली लेखा	४,३१५.८१
बी. सामाजिक सेवांचा भांडवली लेखा	५,७३३.०३
सी. आर्थिक सेवांचा भांडवली लेखा	४५,५६४.२१
(अ) कृषि व संलग्न सेवांचा भांडवली लेखा	६,४२३.८३	
(ब) ग्रामीण विकासाचा भांडवली लेखा	५,६२४.१७	
(क) डोंगराळ क्षेत्रावरील भांडवली लेखा	१९०.००	
(ड) पाटबंधारे व पूर नियंत्रण यांचा भांडवली लेखा	१५,१५९.३४	
(इ) उर्जेचा भांडवली लेखा	१,११७.८४	
(फ) उद्योग व खनिजे यांवरील भांडवली लेखा	६८.६१	
(ग) वाहतुकीवरील भांडवली लेखा	१६,५७४.६१	
(ह) सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली लेखा	४०५.८०	
एकूण					५५,६१३.०५

कर्जे व आगाऊ रकमा (संवितरण) यांसाठी २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पात रु. ३,१३५.०० कोटींच्या निधीची तरतूद समाविष्ट करण्यात आली आहे. कर्जे व आगाऊ रकमांच्या महत्त्वाच्या बाबी खालीलप्रमाणे आहेत :-

(रुपये कोटीत)

(१) शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्जे इ.	६८८.५५
(२) नगरविकासासाठी कर्जे	२,२३५.२८
(३) सहकारासाठी कर्जे	१५१.००

राखीव निधीच्या अंशदानाकरीता रु. ६,५३९.९८ कोटी इतकी तरतूद निराळी ठेवण्यात आली असून त्यातील महत्त्वाच्या तरतुदी पुढीलप्रमाणे आहेत :-

(रुपये कोटीत)

(१) राज्य आपत्ती निवारण निधी	५,००१.९२
(२) केंद्रीय मार्ग निधी	१,१०५.००
(३) हमी विमोचन निधी	२१३.४७
(४) शैक्षणिक प्रयोजनांकरिता विकास निधी	१११.६५

कर्जापोटी जमा होणाऱ्या रकमा पुढीलप्रमाणे आहेत :-

(रुपये कोटीत)

१ नाबार्डकडून पीएमकेएसवायला एलटीआयएफ अंतर्गत मिळालेली कर्जे	२,०००.००
२ नाबार्डकडून बळीराजा जलसंजीवनी योजनेकरिता घेतलेले कर्जे	२,०००.००
३ राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँक	१,५००.००

अर्थसंकल्पात रु. २,३३२.३५ कोटींच्या कर्जाची एकूण वसुली जमा खाती नोंदविलेली असून त्यात पुढील प्रमुख कर्जे अंतर्भूत आहेत :-

(रुपये कोटीत)

(१) वीज प्रकल्पासाठी कर्जे	१,५१२.७९
(२) शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्जे इ.	४२१.१२
(३) सहकारासाठी कर्जे	१६३.१६
(४) गृहनिर्माणासाठी कर्जे	११६.५१

विकास कार्यक्रम, २०२१-२०२२

वार्षिक कार्यक्रम सन २०२१-२०२२ चे आकारमान रु. १,३०,००० कोटी इतके निश्चित करण्यात आले आहे. त्यानुसार सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पात रु. १,३०,००० कोटी इतकी तरतूद अर्थसंकल्पीत करण्याचे प्रस्तावित केले आहे, त्यापैकी रु. ११,०३५.०० कोटी जिल्हा योजनांसाठी आहे.

२. या अर्थसंकल्पामध्ये रु. ७८,६६३.०५ कोटी एवढ्या रकमेची तरतूद महसुली लेख्यावरील असून रु. ४८,८९४.८३ कोटी भांडवली लेख्यावरील आणि रु. २,४४२.१२ कोटी कर्जे व आगाऊ रकमा यांवरील आहे.

३. केंद्रीय व केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रमांसाठी रु. २९,२५८.०६ कोटी रुपये एवढ्या खर्चाची तरतूद या अर्थसंकल्पात करण्यात आली आहे. यांपैकी रु. २७,८७३.४१ कोटी रुपयांची तरतूद महसुली लेख्यावरील व उर्वरित रु. १,३८४.६५ कोटी रुपयांची तरतूद भांडवली लेख्यावरील व ऋणांवरील नियत खर्चासाठी असेल.

४. जनजाती क्षेत्र उपयोजनेसाठी एकूण रु. १२,५९८.४४ कोटींची तरतूद करण्यात आली असून राज्य योजनेखालील रु. ९,७३८.०० कोटी आणि केंद्र पुरस्कृत व केंद्रीय योजनेखालील रु. २,८६०.४४ कोटी अशी त्याची विगतवारी आहे.

वार्षिक कार्यक्रम २०२१-२०२२ मधील निधी वाटपाची क्षेत्रनिहाय विभागणी पुढीलप्रमाणे आहे :—

(रुपये कोटीत)

			वार्षिक कार्यक्रम २०२१-२०२२ (प्रस्तावित निधी)
१.	कृषी व संलग्न सेवा	..	९,६०६.१७
२.	ग्रामीण विकास	..	६,४३७.४०
३.	विशेष क्षेत्र कार्यक्रम	..	४३१.६७
४.	पाटबंधारे पूर नियंत्रण	..	१४,८९४.४६
५.	ऊर्जा	..	१०,६६३.१३
६.	उद्योग व खाण	..	९३१.४४
७.	परिवहन	..	२५,१३०.९५
८.	दळणवळण	..	५.००
९.	विज्ञान, तंत्रज्ञान व पर्यावरण	..	३८४.८२
९.	सामान्य आर्थिक सेवा	..	२,१८०.९२
१०.	सामाजिक व सामूहिक सेवा	..	४७,७४९.८१
११.	सामान्य सेवा	..	८,२३०.२९
१२.	इतर कार्यक्रम	..	३,३५३.९५
एकूण			१,३०,०००.००

एकूण वित्तीय स्थिती

सन २०२१-२०२२ मधील एकूण अर्थसंकल्पीय स्थिती पुढे दर्शविल्याप्रमाणे रु. ५५४.५४ कोटींची तूट दर्शविते :-

(रुपये कोटीत)

अर्थसंकल्पीय अंदाज

२०२१-२०२२

महसुली लेखा—

महसुली जमा	३,६८,९८६.८६	
महसुली खर्च	३,७९,२१२.५२	
एकूण—महसुली तूट						..	(—) १०,२२५.६६

भांडवली लेखा—

जमा रकमा—

राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	१,२०,५५०.००	
केंद्र सरकारची कर्जे	२,०१५.९४	
राज्य शासनाने दिलेली कर्जे व आगाऊ रकमा	२,३३२.३५	
लोकलेखा—राखीव निधीकडील हस्तांतरणे	६,५३९.९८	
लोकलेखा—इतर	६,८५,१०५.३९	
एकूण—जमा रकमा						..	८,१६,५४३.६५

खर्च—

भांडवली खर्च (निव्वळ)	५५,६१३.०४	
राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	४४,९१५.१८	
केंद्र सरकारची कर्जे	१,२१५.४४	
राज्य शासनाने दिलेली कर्जे व आगाऊ रकमा	३,१३५.००	
लोकलेखा—राखीव निधीतून केलेला खर्च	६,२५७.८७	
लोकलेखा—इतर	६,९५,१५४.४७	
एकूण—खर्च						..	८,०६,२९१.००
भांडवली लेखातील शिल्लक						..	१०,२५२.६५
शिल्लक/तूट						..	(+) २७.५१
सुरुवातीची शिल्लक						..	(—) ५८२.०५
तूट						..	(—) ५५४.५४

मनोज सोनिक,

अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग.

**वार्षिक कार्यक्रम २०२१-२०२२ मध्ये विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्र
प्रदेश निहाय निधीच्या वाटपाचे विवरणपत्र**

सन २०२१-२०२२ मध्ये कार्यक्रमांतर्गत खर्चाकरिता एकूण रु. १३००००.०० कोटी एवढा निधी राज्य शासनास उपलब्ध असेल असा अंदाज करण्यात आला आहे. ज्या कार्यक्रमांचा आणि प्रकल्पांचा लाभ संपूर्ण राज्याला होतो अशा कार्यक्रमांवरील खर्च आणि ज्या कार्यक्रम/प्रकल्पांचा निधी विभाजनीय नाही, असे एकूण रु. ३४६२२.३४ कोटी राखून ठेवून उर्वरित रु. ९५३७७.६६ कोटी निधीचे विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्र प्रदेशांच्या कार्यक्षेत्रासाठी निधीचे वाटप खालीलप्रमाणे आहे :-

		(रुपये कोटीत)				
अनु- क्रमांक	प्रदेश	निधी				
(१)	(२)	(३)				
१	विदर्भ	२४८०१.८९
२	मराठवाडा	१७७५८.०१
३	उर्वरित	५२८१७.७६
				एकूण	. .	९५३७७.६६

INTRODUCTORY NOTE

Government accounts are kept in three parts, namely :—

Part-I	Consolidated Fund
Part-II	Contingency Fund
Part-III	Public Account.

The outlays on the various activities of Government are met from the Consolidated Fund which is made up of revenue receipts, loans raised and recoveries of loans and advances made by the State Government. Necessary demands for grants are placed before the Legislature before the beginning of the financial year and supplementary demands are presented from time to time in the course of the financial year for this purpose. The grants so passed by the Legislature are incorporated in an Appropriation Act or in Supplementary Appropriation Acts, authorising the necessary appropriations from the Consolidated Fund. These grants are made department-wise in respect of each major head of account controlled by the respective administrative departments of Mantralaya except for expenditure on Building Works, Tribal Area Sub-Plan and Plan provisions for removal of regional imbalance for which composite demands are obtained under concerned departments of Mantralaya. However, where it is not possible to obtain composite demand for removal of regional imbalance, the requisite provisions have been exhibited separately under the concerned functional major heads.

2. During the course of the year, however, occasions do arise when provisions made for certain items of expenditure are found inadequate or when urgent and emergent items of expenditure, not provided for in the budget have to be financed. To meet such situations, Government is empowered to meet additional expenditure in respect of approved items of expenditure by reappropriating savings, if available, under other items within the same grant. In case, where such savings are not forthcoming or a new item of expenditure has to be financed in anticipation of the approval of the Legislature, expenditure is initially met from the Contingency Fund set up under Article 267 (2) of the Constitution. The withdrawals from the Contingency Fund are recouped to the Fund by presenting supplementary demands to the Legislature, giving all the details of expenditure incurred in anticipation of the approval of the Legislature.

3. The third part of Government accounts *viz.* Public Account records transactions relating to public moneys other than those mentioned above. These transactions relate to Reserve Funds set up by Government. Transactions of banking nature, such as, temporary deposits by the public in the course of their dealing with Government, deposits of local bodies and remittances between different Governments or between different treasuries of the State Government, are also recorded in the Public Account. Investments of surplus cash balances of the State are also made through this account.

4. Since 1981-82 it has been the practice to present the State Budget to the State Legislature after the Central Budget is presented to the Parliament. The Budget Estimates for 2021-2022 include provisions for standing charges and for schemes already under execution after allowing for a normal increase over the current year level of expenditure as well as new schemes listed in the Budget Memorandum.

5. The variations in regard to the Revised Estimates and Actuals for the year 2019-2020, the Budget Estimates and the Revised Estimates of the year 2020-2021 and the salient features of the Budget Estimates, 2021-2022, are indicated below :—

I—ACTUALS, 2019-2020

A—REVENUE SECTION

The actuals for 2019-2020 reveal a deficit of Rs. 17115.63 crore against the deficit of Rs. 31,443.32 crores in the Revised Estimate.

				(Rs. crore)		
				Revised Estimates, 2019-2020	Actuals, 2019-2020	Betterment (+) Worsening (-)
Receipts	3,09,880.56	2,83,189.58	(-) 26,690.98
Expenditure	3,41,323.88	3,00,305.21	(-) 41,018.67
Surplus (+) or Deficit (-) ...				(-) 31,443.32	(-) 17,115.63	(+ 14,327.69

Further break-up of the above deficit is shown below :—

(A) Receipts—

(Rs. crore)

	Revised Estimates, 2019-2020	Actuals, 2019-2020	Variations
(a) Tax Revenue	2,35,753.93	2,25,167.20	(−) 10,586.73
(b) Non-Tax Revenue	16,850.55	14,297.00	(−) 2,553.55
(c) Grant-in-aid and Contribution	57,276.08	43,725.37	(−) 13,550.71
Total	3,09,880.56	2,83,189.57	(−) 26,690.99

The Revenue receipts reveal a decrease of Rs. 26,690.99 crores comprising of decrease in “Tax revenue (Rs.10,586.73 crores)”, “Non-Tax revenue (Rs. 2,553.55 crores) and “Grant-in-aid and Contribution (Rs. 13,550.71 crores)”.

The increase in Tax Revenue is mainly as under “0032, Wealth Tax (Rs. 3,251.10 crores)”.

There is overall decrease in Tax Revenue is mainly under “0006, State Goods and Services Tax (SGST) (Rs. 3,868.30 crores)”, “0039, State Excise (Rs. 2,548.96 crores)”, “0021, Taxes on income other than Corporation Tax (Rs. 1,445.49 crores)”, “0029, Land Revenue (Rs. 1,365.45 crores)”, “0042, Taxation on Goods and Passengers (Rs. 976.61 crores)”, “0045, Other Taxes and Duties on Commodities and Services (Rs. 446.62 crores)”, “0030, Stamps and Registration Fees (Rs. 245.78 crores)”, “0041, Taxes on Vehicle (Rs. 132.07 crores)”.

The increase in Non-Tax Revenue is mainly as under “0049, Interest Receipts (Rs. 670.73 crores)”, “0853, Non-ferrous Mining and Metallurgical Industries (Rs. 456.15 crores)”, “0404, Dairy Development (Rs. 160.75 crores)”, “0406, Forestry and Wild Life (Rs. 73.68 crores)”, “0216, Housing (Rs. 13.84 crores)”.

The decrease in Non-Tax Revenue is mainly due to “0217, Urban Development (Rs. 2,213.09 crores)”, “801, Power (Rs. 691.98 crores)”, “0070, Other Administrative Services (Rs. 257.81 crores)”, “0075, Miscellaneous General Services (Rs. 248.14 crores)”, “0050, Dividends and Profits (Rs. 205.97 crores)”.

The decrease in Grant-in-aid and contributions is mainly as under “1601, Grant-in-aid from Central Government (Rs. 13,499.32 crores)”.

(B) Expenditure—

(Rs. crore)

	Revised Estimates, 2019-2020	Actuals, 2019-2020	Variations
(A) General Services	1,02,403.54	1,00,050.28	(−) 2,353.26
(B) Social Services	1,42,633.94	1,22,947.33	(−) 19,686.61
(C) Economic Services	74,756.25	56,043.43	(−) 18,712.82
(D) Grant-in-aid and Contributions	21,530.15	21,264.17	(−) 265.98
Total	3,41,323.88	3,00,305.21	(−) 41,018.67

The Revenue Expenditure reveals a decrease of Rs. 41,018.67 crores. The decrease in expenditure is under “A. General Services (Rs. 2,353.26 crores)”, “B. Social Services (Rs. 19,686.61 crores)”, “C. Economic Services (Rs.18,712.82 crores)” and in “D. Grant-in-aid and Contributions (Rs. 265.98 crores)”

The decrease in A. General Services is mainly as under “2053, District Administration (Rs. 619.64 crores)”, “2049, Interest Payments (Rs. 611.98 crores)”, “2055, Police (Rs.491.78 crores)”, “2014, Administration of Justice (Rs. 241.00 crores)”, “2029, Land Revenue (Rs. 121.76 crores)”.

The increase in A. General Services is mainly as under “2071, Pension and Other Retirement Benefits (Rs. 335.84 crores)”.

The increase in B. Social Services is mainly as under “2245, Relief on Account of Natural Calamities (Rs. 2,877.87 crores)”.

The decrease in B. Social Services is mainly as under “2202, General Education (Rs. 3,768.32 crores)”, “2215, Water Supply and Sanitation (Rs. 3,354.46 crores)”, “2217, Urban Development (Rs. 2,971.92 crores)”, “2210, Medical and Public Health (Rs. 1,245.57 crores)”

The decrease in C. Economic Services is mainly as under “2435, Other Agricultural Programme (Rs.11,990.07 crores)”, “2408, Food Storage and Warehousing (Rs. 3,822.72)”, “2505, Rural Employment (Rs. 3,581.43)”, “3054, Roads and Bridges (Rs. 1,320.03 crores)”, “2401, Crop Husbandry (Rs. 866.62 crores)”, “2515, Other Rural Development Programmes (Rs. 671.80 crores)”, “2701, Major and Medium Irrigation (Rs. 473.19 crores)”,

The decrease in D. Grant-in-aid and Contributions is mainly as under “3604, Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutes (Rs. 265.98 crores)”

Capital Expenditure

In Capital Expenditure outside Revenue Account, as against Revised Estimates of Rs. 46,317.33, the Actual Expenditure is Rs. 36,415.57, showing a decrease of Rs. 9,901.76 crores.

The decrease in A. Capital Account of General Services is mainly as under “4059, Capital Outlay on Public Works (Rs.828.13 crores)”, “4055, Capital Outlay on Police (Rs. 464.43 crores)”, “4070, Capital Outlay on Other Administrative Services (Rs.18.55 crores)”, “4058, Capital Outlay on Stationary and Printing (Rs. 0.61 crores)”

The decrease in B. Capital Account of Social Services is mainly as under “4217, Capital Outlay on Urban Development (Rs. 719.52 crores)”, “4210, Capital Outlay on Medical and Public Health (Rs. 545.83 crores)”, “4250, Capital Outlay on Other Social Services (Rs. 286.15 crores)”, “4225, Capital Outlay on Welfare of Schedule Caste and Schedule Tribes, Other Backward Classes (Rs. 250.51 crores)”, “4216, Capital Outlay on Housing (Rs. 220.41 crores)”.

The decrease in C. Capital Account of Economic Services is mainly as under “5054, Capital Outlay on Roads and Bridges (Rs. 2,291.44 crores)”, “4408, Capital Outlay on Food, Storage and Warehousing (Rs. 2,136.82 crores)”, “4701, Capital Outlay on Major and Medium Irrigation (Rs. 1,731.20 crores)”, “4402, Capital Outlay on Soil and Water Conservation (Rs. 1,127.85 crores)”, “4515, Capital Outlay on Other Rural Development Programmes (Rs. 506.22 crores)”, “4702, Capital Outlay on Minor Irrigation (Rs. 467.34 crores)”, “4405, Capital Outlay on Fisheries (Rs. 175.65 crores)”.

Debt Section

Receipts—

				(Rs. crore)		
				Revised Estimates, 2019-2020	Actuals, 2019-2020	Variations
(e) Public Debt	74,932.00	57,153.41	(–) 17,778.59
(f) Loans and Advances	2,289.61	1,614.87	(–) 674.74
Total				77,221.61	58,768.28	(–) 18,453.33

The Revised Estimates under “Public Debt—Receipts” is Rs. 74,932.00 crores. Against this, actuals are Rs. 57,153.41 crores indicating a decrease of Rs. 17,778.59 crores. There is decrease in receipts under F—Loans and Advances” (Rs. 674.74 crores).

Disbursements—

				(Rs. crore)		
				Revised Estimates, 2019-2020	Actuals, 2019-2020	Variations
(e) Public Debt	26,134.00	24,625.85	(–) 1,508.15
(f) Loans and Advances	3,145.66	1,969.86	(–) 1,175.80
Total				29,279.66	26,595.71	(–) 2,683.95

A Revised Estimates under “Repayment of Public Debt” is Rs. 26,134.00 crores. Against this actuals are Rs. 24,625.85 crores indicating a decrease of Rs. 1508.15 crores. There is decrease in receipts under F—Loans and Advances of Rs. 1175.80 crores.

II. REVISED ESTIMATES, 2020-2021
OVERALL FINANCIAL POSITION

The Budget Estimates for 2020-2021 anticipated deficit of Rs. 3,255.79 Crore. The Revised Estimates, 2020-2021 reveal a deficit of Rs. 582.06 Crore as shown in column (3) of the statement below :—

(Rs. Crore)

(1)	Budget Estimates, 2020-2021 (2)	Revised Estimates, 2020-2021 (3)
<i>Revenue Account—</i>		
Revenue Receipts	3,47,456.89	2,89,497.77
Revenue Expenditure	3,56,967.58	3,35,675.37
Revenue Surplus (+)/Deficit (-) ...	(—)9,510.69	(—)46,177.60
<i>Capital Account—</i>		
<i>Receipts—</i>		
Internal Debt of the State Government	80,608.74	1,45,802.74
Central Loans	497.46	1,769.90
Loans and Advances by the State Government	2,309.25	2,309.25
Public Account—Contributions to Reserve Funds	5,844.50	5,012.94
Public Account—Other	6,76,531.85	6,55,825.14
Total Receipts ...	7,65,791.80	8,10,719.98
<i>Capital Account Expenditure—</i>		
Capital Outlay (Net)	45,123.97	41,275.46
Internal Debt of the State Government	28,521.04	56,707.49
Central Loans	1,179.25	1,179.25
Loans and Advances by State Government	2,292.95	2,552.95
Public Account-Contributions to Reserve Funds	5,836.73	13,517.89
Public Account—Other	6,73,224.05	6,49,517.79
Total Expenditure ...	7,56,177.99	7,64,750.83
Surplus / Deficit on Capital Account ...	9,613.81	45,969.15
Surplus/Deficit (-) ...	103.12	(—)208.46
Opening Balance ...	(—)3,358.91	(—)373.60
Surplus/Deficit (-) ...	(—)3,255.79	(—)582.06

Revised Estimates, 2020-2021

REVENUE SECTION

The major items of variations in the budgeted receipt and expenditure and revised estimates are indicated in the statement below :-

(Rs.Crore)

Major Head of Account (1)	Budget Estimate, 2020-2021 (2)	Revised Estimate, 2020-2021 (3)	Variation Increase(+) Decrease(-) (4)	Remark (5)
Receipt				
0005, Central Goods and Service Tax(SGST)	14561.48	10711.7	-3849.78	Revised estimates are based on the devolution from the Central Government.
0006, State Goods and service Tax	107146.27	88000	-19146.27	The tax collection is not showing expected Buoyancy due to covid-19 pandemic and non-receipt of compensation cess from Central Government.
0020, CORPORATION TAX	14798.35	9683.78	-5114.57	Revised estimates are based on the devolution from the Central Government.
0021, TAXES ON INCOME OTH.THAN CORPORATION TAX	13759.81	9865.58	-3894.23	Revised estimates are based on the devolution from the Central Government.
0029, LAND REVENUE	4000	3000	-1000	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year. There is fall in revenue due to covid-19 pandemic.
0030, STAMPS & REGISTRATION FEE	30000	22000	-8000	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year. There is fall in revenue due to covid-19 pandemic.
0037, Custom	3002.77	2244.9	-757.87	Revised estimates are based on the devolution from the Central Government.
0038, UNION EXCISE DUTIES	1961.91	1201.08	-760.83	Revised estimates are based on the devolution from the Central Government.
0039, STATE EXCISE	19225.13	15000	-4225.13	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year. There is fall in revenue due to covid-19 pandemic.
0040, SALES TAX	40000.43	34000	-6000.43	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year. There is fall in revenue due to covid-19 pandemic.
0041, TAXES ON VEHICLES	9500	6200	-3300	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year. There is fall in revenue due to covid-19 pandemic.

(Rs.Crore)

Major Head of Account	Budget Estimate, 2020-2021	Revised Estimate, 2020-2021	Variation Increase(+) Decrease(-)	Remark
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
0043, Taxes and Duties on Electricity	9500	11200	1700	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year.
0049, INTREST RECEIPT	2707.72	3464.41	756.69	Revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year.
0217, URBAN DEVELOPMENT	3711.99	547.06	-3164.93	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year. There is fall in revenue due to covid-19 pandemic
0853, NON-FERROUS MINING & MET.	5646.06	2037.76	-3608.3	The revised estimates are based on the basis of actual receipts during the year. There is fall in revenue due to covid-19 pandemic
Expenditure				
2041, TAX ON VEHICLES	1818.85	2652.62	833.77	Rise is due to provision of additional funds to meet committed liabilities of M.S.R.T.C.
2059, PUBLIC WORKS	1882.8	1110.2	-791.32	Decrease is due to economic measures adopted due to covid-19 pandemic.
2070, OTHER ADMINISTRATIVE SERVICES	2071.5	525.69	-1545.81	Revised estimates are based on trend of actual expenditure during the year.
2202, GENERAL EDUCATION	68739.73	62262.06	-6477.67	Decrease is due to economic measures adopted during covid-19 pandemic.
2203, TECHNICAL EDUCATION	3133.69	2503.77	-629.92	Decrease is due to economic measures adopted during covid-19 pandemic.
2215, WATER SUPPLY & SANITATION, HSG. & URBAN DEVP.	6296.98	5496.9	-800.07	Revised Estimates are based on trends of actual expenditure during the year.
2217, URBAN DEVELOPMENT	16770.51	10796.78	-5973.73	Revised estimates are based on revised scheme allocation.
2235, SOCIAL SECURITY AND WELFARE	5488.48	7460.15	1971.67	Additional Funds have been allocated during the covid-19 pandemic.
2236, NUTRITION	3215.45	5208.53	1993.08	Revised estimates are based on revised scheme allocation.
2245, RELIEF ON ACCOUNT OF NATURAL CALAMITIES	6448.38	8333.83	1885.44	Additional funds have been allocated for flood, cyclone and covid-19 pandemic mitigation measures.
2408, FOOD STORAGE AND WAREHOUSING	656.16	3049.4	2393.24	Rise is due to additional provisions during covid-19 pandemic
2505, RURAL EMPLOYMENT	6797.12	6242.32	-554.8	Revised estimates are based on revised scheme allocation.

(Rs.Crore)

Major Head of Account	Budget Estimate, 2020-2021	Revised Estimate, 2020-2021	Variation Increase(+) Decrease(-)	Remark
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2515, OTHER RURAL DEVELOPMENT PROGRAMMES	7126.41	7867.24	740.83	Revised estimates are based on revised scheme allocation.
2810, NON CONVENTIONAL SOURCES OF ENERGY	977.66	337.7	-639.96	Revised estimates are based on revised scheme allocation.
2852, INDUSTRIES	3104.2	2350.27	-753.93	Revised estimates are based on trends of actual expenditure during the year.
3054, ROAD AND BRIDGES	6347.3	4022.42	-2324.88	Decrease is due to economic measures adopted during covid-19 pandemic.
3452, TOURISM	1405.72	1278.95	-126.77	Decrease is due to economic measures adopted during covid-19 pandemic.
3604, COMPENSATION AND ASSIGNMENT TO LOCAL BODIES ETC	23675.59	21683.64	-1991.94	Devolution to local bodies has affected due to lower level of revenue collection.

CAPITAL SECTION

The Revised Estimates 2020-2021 have been placed at Rs. 45,123.96 crore against the Budget Estimates 2020-2021 Rs. 41,275.46 crore as under :—

(Rs. crore)

		Budget Estimates, 2020-2021	Revised Estimates, 2020-2021
(a) Capital Outlay on Food Transaction	...	2,346.99	4,695.39
(b) Capital Outlay on Schemes other than Food Transactions	...	42,776.97	36,580.07
	Total ...	45,123.96	41,275.46

Capital outlay other than Food Transaction shows decrease of Rs. 6196.90 crore. Against the Budget Estimates 2020-2021 of Rs. 2,309.25 crore for Loans and Advances, the Revised Estimates, 2020-2021 are Rs. 2,309.25 crore. On the disbursement side of Loans and Advances, Budget Estimates were Rs. 2,292.95 crore and the Revised Estimates are Rs. 2,552.95 crore, resulting is an increase of Rs. 260 crore.

BUDGET ESTIMATES, 2021-2022**REVENUE SECTION**

The Budget Estimates, 2021-2022 reveal a Deficit of Rs. 10,225.66 crore on Revenue account on the basis of existing level of tax rates. The estimates are as follows :—

							(Rs. crore)
I. Revenue Receipts—							
A. Tax Revenue—							
(a) Goods and Service Tax	1,31,391.57	
(b) Taxes on Income and Expenditure	27,162.98	
(c) Taxes on Property and Capital Transactions	35,999.47	
(d) Taxes on Commodities and Services other than Goods and Service Tax	90,979.95	
Total—A						...	2,85,533.97
B. Non-Tax Revenue—							
Interest Receipts, Dividends and Profits	2,983.35	
(i) General Services	2,757.34	
(ii) Social Services	9,950.55	
(iii) Economic Services	10,959.04	
Total—B						...	26,650.27
C. Grants-in-aid and Contributions—							
Grants-in-aid from Central Government—							
(1) Central Plan and Centrally Sponsored Scheme	27,668.09	
(2) Finance Commission Grants	7,627.01	
(3) Other Grants to State	21,507.52	
Total—C						...	56,802.62
Total—Revenue Receipts						...	3,68,986.86
II. Revenue Expenditure—							
A. General Services	1,29,194.63	
B. Social Services	1,56,863.04	
C. Economic Services	67,782.29	
D. Grants-in-aid and Contributions	25,372.05	
Total—Revenue Expenditure						...	3,79,212.52
Surplus/Deficit (-)						...	(—) 10,225.66

The comparative position of the Revised Estimates, 2020-2021 and Budget Estimates, 2021-2022 is as follows :—

							(Rs. crore)	
							Revised Estimates, 2020-2021	Budget Estimates, 2021-2022
Revenue Receipts	2,89,497.77	3,68,986.86	
Revenue Expenditure	3,35,675.37	3,79,212.52	
Revenue Surplus/Deficit (-)						...	(—) 46,177.60 (—) 10,225.66	

Budget Estimates, 2021-2022
REVENUE SECTION

The major items of variations in the budgeted receipt and expenditure and revised estimates are indicated in the statement below:-

(Rs.Crore)

Major Head of Account	Revised Estimate, 2020-2021	Budget Estimate, 2021-2022	Variation Increase(+) Decrease(-)	Remark
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Receipt				
0006, State Goods and service Tax	88000	117807	29807	14% annual growth is implicit under GST regime.
0020, CORPORATION TAX	9683.78	12232.48	2548.7	Budget estimates are based on the devolution from the Central Government.
0021, TAXES ON INCOME OTH.THAN CORPORATION TAX	9865.58	12430.50	2564.92	Budget estimates are based on the devolution from the Central Government.
0028, OTHER TAXES ON INCOME	2000	2500	500	Budget estimates are based on the devolution from the Central Government.
0029, LAND REVENUE	3000	4000.00	1000	Additional revenue is expected to be generated by way of adopting measures for the better collection of taxes and utilising the land bank available with the government.
0030, STAMPS & REGISTRATION FEE	22000	32000	10000	Budget estimates are based on the basis of anticipated growth in revenue.
0037, Custom	2244.90	2540.44	295.54	Budget estimates are based on the devolution from the Central Government.
0039, STATE EXCISE	15000	19500	4500	Budget estimates are based on the basis of anticipated growth in revenue.
0040, SALES TAX	34000	44000	10000	Budget estimates are based on the basis of anticipated growth in revenue.
0041, TAXES ON VEHICLES	6200	10000	3800	Budget estimates are based on the basis of anticipated growth in revenue.
0043, Taxes and Duties on Electricity	11200	10404	-796	Lower level of revenue collection is expected due to Covid 19 pandemic.
0049, INTREST RECEIPT	3464.41	2707.72	-756.69	Lower cash balances will affect the investments in treasury bills.

Major Head of Account	Revised Estimate, 2020-2021	Budget Estimate, 2021-2022	Variation Increase(+) Decrease(-)	Remark
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
0216, HOUSING	96.80	2090.35	1993.55	Additional revenue is expected to be generated by way of adopting measures for the better collection of taxes and utilizing the land bank available with the government.
0217, URBAN DEVELOPMENT	547.06	5897.59	5350.53	Additional revenue generation is expected from the additional FSI and additional premium rates.
0700, Major Irrigation	1345.97	3413.27	2067.30	Additional revenue is expected from user charges and arrears of water charges.
0853, NON-FERROUS MINING & MET.	2037.76	5928.3	3890.54	Budget estimates are based on the basis of anticipated growth in revenue.
Expenditure				
2014, ADMINISTRATION OF JUSTICE	2557.09	3111.77	554.68	Increase is mainly because of rise in salary and non-salary expenditure.
2041, TAX ON VEHICLES	2652.62	1905.92	-746.70	Government had extended one time additional grants for the committed liabilities of M.S.R.T.C.
2049, INTREST PAYMENTS	37201.48	42997.62	5796.14	Borrowings have gone up due to shortfall in revenue receipts during Covid-19 pandemic.
2053, DISTRICT ADMINISTRATION	8268.55	9810.47	1541.92	Increase is mainly because of expected rise in salary expenditure.
2055, POLICE	16996.90	20979.40	3982.50	Increase is mainly because of rise in salary and non-salary expenditure.
2059, PUBLIC WORKS	1110.20	2034.65	924.45	Additional provisions have been for infrastructure development projects in the state.
2070, OTHER ADMINISTRATIVE SERVICES	525.69	3093.88	2568.19	Increase is mainly because of rise in salary and non-salary expenditure.
2071, PENSIONS & OTHER RETIREMENT BENEFITS	31832.85	34428.45	2595.60	Expected rise in pension and other retirement benefits.

Major Head of Account	Revised Estimate, 2020-2021	Budget Estimate, 2021-2022	Variation Increase(+) Decrease(-)	Remark
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2202, GENERAL EDUCATION	62262.06	70221.43	7959.37	Estimates are based on expected rise in salary and non salary expenditure.
2216, HOUSING	5360.43	5838.54	478.11	Based on budget provision for sanctioned schemes and devolution from Central Government.
2217, URBAN DEVELOPMENT	10796.78	14733.85	3937.07	Additional provisions have been made for infrastructure development projects in the state.
2225, WELFARE OF SC.ST. & OBC.	14365.28	19992.72	5627.44	Based on scheme allocation.
2236, NUTRITION	5208.53	3520.01	-1688.52	Based on scheme allocation.
2245, RELIEF ON ACCOUNT OF NATURAL CALAMITIES	8333.83	6686.50	-1647.32	Additional funds were allocated for measures to mitigate cyclone, flood and Covid-19 pandemic during the year 2020-21.
2401, CROP HUSBANDRY	7062.53	8229.52	1166.99	Based on sanctioned scheme allocation.
2505, RURAL EMPLOYMENT	6242.32	8427.28	2184.96	Based on sanctioned scheme allocation.
2515, OTHER RURAL DEVELOPMENT PROGRAMMES	7867.24	6798.09	-1160.07	Based on sanctioned scheme allocation.
2852, INDUSTRIES	2350.27	3402.95	1052.67	Based on sanctioned scheme allocation.
3054, ROAD AND BRIDGES	4022.42	6764.04	2741.62	Additional provisions have been made for infrastructure development projects in the state.
3055, ROAD TRANSPORT	361.05	1415.06	1054.01	Additional provisions have been made for infrastructure development projects in the state.
3604, COMPENSATION AND ASSIGNMENT TO LOCAL BODIES ETC	21683.64	25372.05	3688.41	Amount to be allocated as per calculations under the statutory provisions.

CAPITAL SECTION

Capital Expenditure

Excluding the provision of Rs. 2,573.47 crore on account of Capital Outlay on Food Rs. 53,039.57 crore (Net) are provided in the Budget Estimates 2021-2022. The sectoral classification of the total Capital account provisions are as follow :—

	(Rs. crore)
A. Capital Account of General Services	4,315.81
B. Capital Account of Social Services	5,733.03
C. Capital Account of Economic Services	45,564.21
(a) Capital Account of Agriculture and Allied Services.	6,423.83
(b) Capital Outlay on Other Rural Development Programmes	5,624.17
(c) Capital Outlay on Hill Areas	190.00
(d) Capital Account of Irrigation and Flood Control.	15,159.34
(e) Capital Account of Energy.	1,117.84
(f) Capital Account of Industries and Minerals	68.61
(g) Capital Account of Transport.	16,574.61
(h) Capital Account of General Economic Services	405.80
Total ...	55,613.05

A Provision of Rs. 3,135.00 crore for Loans and advances (disbursement) has been included in the Budget Estimates 2021-2022. The important items of Loans and Advances are as under :—

					(Rs. crore)
(1) Loans to Government Servants, etc.	688.55
(2) Loans for Urban Development	2,235.28
(3) Loans for Co-operation.	151.00

A provision of Rs. 6,539.98 crore has been transferred to Reserve Funds.

Important provisions are as follow :—

					(Rs. crore)
(1) State Disaster Response Fund	5,001.92
(2) Central Road Fund	1,105.00
(3) Guarantees Redemption Fund	213.47
(4) Development fund for Educational Purposes	191.65

Credit has been taken in the budget for Loans as follows :—

					(Rs. crore)
1. Loans from the NABARD under LTIF for PMKSY	2,000.00
2. Loans from the NABARD for Bali Raja Jal Sanjivani Yojana	2,000.00
3. National Agricultural and Rural Development Bank	1,500.00

Credit has also been taken in the Budget on account of total Loan recovery of Rs. 2,332.35 crore comprising mainly the following loans :—

					(Rs. crore)
(1) Loans for Power Projects	1,512.79
(2) Loans to Government servants, etc	421.12
(3) Loans for Co-operation	163.16
(4) Loans for Housing	116.51

DEVELOPMENT PROGRAMME, 2021-2022

The annual plan for the year 2021-2022 contemplates a development programme of Rs. 1,30,000 crore. Accordingly the amount of Rs. 1,30,000 crore is proposed to be budgetted, which includes Rs. 11,035.00 crore for District Plan.

2. The Budget Estimates includes Rs. 78,663.05 crore on Revenue Account, Rs. 48,894.83 crore on Capital Account and Rs. 2,442.12 crore on debt account.

3. The Budget also provides for Rs. 29,258.06 crore for Central and Centrally Sponsored Schemes of which Rs. 27,873.41 crore is on Revenue Account and balance Rs. 1,384.65 crore on Capital Account which is inclusive of Debt.

4. A total of Rs. 12,598.44 crore is for Tribal Area Sub Plan, comprising of Rs. 9,738.00 crore under State and Rs. 2,860.44 crore under Centrally Sponsored and Central Plan.

Sectorwise position of the scheme for the year 2021-2022 is as follows :—

(Rs. crore)

Sector	Annual Scheme 2021-2022 (Proposed Fund)
1. Agriculture and Allied Services	9,606.17
2. Rural Development	6,437.40
3. Special Areas Programmes	431.67
4. Irrigation and Flood Control	14,894.46
5. Power.	10,663.13
6. Industries and Mineral	931.44
7. Transport	25,130.95
8. Communication	5.00
9. Science, Technology and Environment	384.82
10. General Economic Services	2,180.92
11. Social and Community Services	47,749.81
12. General Services	8,230.29
13. Other Programmes	3,353.95
Grand Total	1,30,000.00

OVERALL FINANCIAL POSITION

2021-2022 reveal a Deficit of Rs. 554.54 crore as shown in statement below :—

								(Rs. crore)	
								Budget Estimates	
								2021-2022	
<i>Revenue Account—</i>									
Revenue Receipts	3,68,986.86	
Revenue Expenditure	3,79,212.52	
							Revenue Deficit	...	(-) 10,225.66
<i>Capital Account—</i>									
<i>Receipts—</i>									
Internal Debt of the State Government	1,20,550.00	
Central Loans	2,015.94	
Loans and Advances by the State Government	2,332.35	
Public Account—Contributions to Reserve Funds	6,539.98	
Public Account—Other	6,85,105.39	
							Total—Receipts	...	8,16,543.65
<i>Capital Account—</i>									
<i>Expenditure—</i>									
Capital Outlay (Net)	55,613.04	
Internal Debt of the State Government	44,915.18	
Central Loans	1,215.44	
Loans and Advances by the State Government	3,135.00	
Public Account—Contributions to Reserve Funds	6,257.87	
Public Account—Other	6,95,154.47	
							Total—Expenditure	...	8,06,291.00
							Surplus/Deficit on Capital Account	...	10,252.65
							Surplus/Deficit	...	(+) 27.51
							Opening Balance	...	(—) 582.05
							Surplus/Deficit	...	(—) 554.54

Manoj Saunik,
Additional Chief Secretary, Finance Department.

**STATEMENT OF REGION-WISE
ALLOCATION OF ANNUAL SCHEME FUNDS 2021-2022**

The total budgetable funds available to the State Government for Annual Scheme during the year 2021-2022 are estimated to be Rs. 130000 Crore. From the budgetable funds a sum of Rs. 34622.34 Crore has to be set aside for expenditure on schemes and projects which shall benefit the State as a whole and for the schemes/ projects which are non divisible. Overall allcation to the remaining funds of Rs. 95377.66 Crore over the areas of the Vidarbha, Marathwada and Rest of Maharashtra regions is as follows :—

(Rs. in crores)

Sr. No. (1)	Region (2)	Funds (3)
1	Vidarbha	24801.89
2	Marathwada	17758.01
3	Rest of Maharashtra	52817.76
Total ...					95377.66

२०१९-२०२० च्या प्रत्यक्ष रकमा, २०२०-२०२१ चा अर्थसंकल्प व सुधारलेले अंदाज

आणि २०२१-२०२२ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज

यांचे शीर्षवार आकडे दर्शविणारी विवरणपत्रे

STATEMENT SHOWING MAJOR HEADWISE FIGURES OF ACTUALS, 2019-2020

BUDGET AND REVISED ESTIMATES, 2020-2021

AND

BUDGET ESTIMATES, 2021-2022

एक - महसुली जमेचे विवरणपत्र / I- Statement of Revenue Receipts

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
भाग एक-एकत्रित निधी				
PART I-CONSOLIDATED FUND				
जमा/Receipt				
एक.महसुली जमा				
I. REVENUE RECEIPT				
ए. कर महसूल				
A. TAX REVENUE.				
005 , केंद्रीय वस्तु व सेवा कर 005 , Central Goods and Service Tax (CGST)	1,02,77,86,00	1,45,61,48,00	1,07,11,70,00	1,35,84,57,00
006 , राज्य वस्तु व सेवा कर (एसजीएसटी) 006 , State Goods and Services Tax (SGST)	8,26,01,58,69	10,71,46,27,00	8,80,00,00,00	11,78,07,00,00
एकूण-(ए)/Total-(a)	9,28,79,44,69	12,17,07,75,00	9,87,11,70,00	13,13,91,57,00
(बी) उत्पन्न व खर्च यांवरील कर				
(b) Taxes on Income and Expenditure.				
0020, निगम कर 0020, Corporation Tax	1,23,49,52,00	1,47,98,35,00	96,83,78,00	1,22,32,48,00
0021, निगम कराव्यतिरिक्त इतर उत्पन्नावरील कर 0021, Taxes on Income other than corporation Tax	96,76,68,00	1,37,59,81,00	98,65,58,00	1,24,30,50,00
0028, उत्पन्न व खर्च यांवरील इतर कर 0028, Other Taxes on Income and Expenditure	25,02,08,73	24,20,00,00	20,00,00,00	25,00,00,00
एकूण-(बी)/Total-(b)	2,45,28,28,73	3,09,78,16,00	2,15,49,36,00	2,71,62,98,00
(सी) मालमत्ता व भांडवली व्यवहार यांवरील कर				
(c) Taxes on Property and Capital Transactions.				
0029, जमीन महसूल 0029, Land and Revenue	21,54,54,94	40,00,00,00	30,00,00,00	40,00,00,05
0030, मुद्रांक व नोंदणी फी 0030, Stamps and Registration Fees	2,87,06,55,51	3,00,00,00,00	2,20,00,00,00	3,20,00,00,00
0032, संपत्ती कर 0032, Wealth Tax	54,00	-49,00	1,01,00	-53,00
एकूण-(सी)/Total-(c)	3,08,61,64,45	3,39,99,51,00	2,50,01,01,00	3,59,99,47,05
(डी) वस्तु व सेवा याव्यतिरिक्त विक्रेय वस्तु व सेवा यांवरील कर				
(d) Taxes on Commodities and Services other than Goods and Services Tax.				
0037, सीमा शुल्क 0037, Customs	22,95,84,00	30,02,77,00	22,44,90,00	25,40,44,00
0038, संघ उत्पादन शुल्क 0038, Union Excise Duty	15,96,26,00	19,61,91,00	12,01,08,00	12,30,24,00
0039, राज्य उत्पादन शुल्क 0039, State Excise	1,54,28,33,73	1,92,25,13,00	1,50,00,00,00	1,95,00,00,00
0040, विक्री, व्यापार इत्यादींवरील कर 0040, Tax on Sales, Trade etc.	3,77,85,53,81	4,00,00,43,00	3,40,00,00,00	4,40,00,00,00
0041, वाहनांवरील कर 0041, Taxes on Vehicles.	84,67,19,52	95,00,00,00	62,00,00,00	1,00,00,00,00
0042, माल व उताऱूवरील कर 0042, Taxation on Goods and Passengers.	7,73,38,95	17,60,00,00	16,00,00,00	17,60,00,00
0043, वीजेवरील कर व शुल्क 0043, Taxes and Duties on Electricity	96,19,05,71	95,00,00,00	1,12,00,00,00	1,04,04,00,00
0044, सेवा कर 0044, Service Tax	..	25,66,00	35,22,00	25,90,00
0045, विक्रेय वस्तु व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क 0045, Other Taxes and Duties on Commodites and Services	9,32,20,68	15,19,37,00	15,19,37,00	15,19,37,00

एक - महसुली जमेचे विवरणपत्र / I- Statement of Revenue Receipts

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
एकूण-(डी)/Total-(d)	7,68,97,82,40	8,64,95,27,00	7,30,00,57,00	9,09,79,95,00
(एकूण-ए)/(Total-A)	22,51,67,20,27	27,31,80,69,00	21,82,62,64,00	28,55,33,97,05
बी. कराव्यतिरिक्त महसूल B. NON-TAX REVENUE.				
(ए) इतर आर्थिक सेवा (a) Other Fiscal Services.				
0047, इतर आर्थिक सेवा 0047, Other Fiscal Services	24,19
एकूण-(ए)/Total-(a)	24,19
(बी) व्याजाच्या जमा रकमा, लाभांश व नफा (b) Interest Receipts, Dividends and Profits.				
0049, व्याजाच्या जमा रकमा 0049, Interest Receipts	32,70,69,33	27,07,72,49	34,64,41,00	27,07,72,00
0050, लाभांश व नफा 0050, Dividends and Profits.	56,52,62	2,75,63,00	2,77,60,00	2,75,63,00
एकूण-(बी)/Total-(b)	33,27,21,95	29,83,35,49	37,42,01,00	29,83,35,00
(सी) इतर कराव्यतिरिक्त महसूल (c) Other Non-Tax Revenue.				
(एक) सर्वसाधारण सेवा (i) General Services.				
0051, लोकसेवा आयोग 0051, Public Service Commission	23,14,50	49,61,00	17,53,00	52,09,05
0055, पोलीस 0055, Police	5,75,09,41	7,26,04,00	5,31,68,00	7,26,04,00
0056, तुरुंग 0056, Jails.	16,69,04	16,54,00	17,05,00	17,37,00
0057, पुरवठा व विनियोग 0057, Supplies and Disposals.	4,63	7,00	39,00	7,35
0058, लेखनसामग्री व मुद्रण 0058, Stationery and Printing	41,14,53	55,13,00	27,88,00	57,88,65
0059, सार्वजनिक बांधकामे 0059, Public Works	4,96,39,42	2,71,61,40	4,91,29,01	2,85,19,47
0070, इतर प्रशासनिक सेवा 0070, Other Administrative Services.	4,84,26,47	7,82,27,00	16,46,18,00	8,21,38,36
0071, निवृत्तीवेतने व इतर सेवानिवृत्ती लाभ यांच्या संबंधातील अंशदानाच्या व वसुलीच्या रकमा 0071, Contribution and Recoveries towards Pension and Other Retirement Benefits	1,13,13,71	98,83,00	79,77,00	1,03,77,15
0075, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा 0075, Miscellaneous General Services	3,69,97,82	6,60,50,00	3,18,18,00	6,93,52,50
एकूण-(एक)/Total-(i)	21,19,89,53	26,60,60,40	31,29,95,01	27,57,33,53
(दोन) सामाजिक सेवा (ii) Social Services.				
0202, शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती 0202, Education, Sports, Art and Cultural	4,11,72,82	4,61,82,18	9,65,93,00	4,84,91,10
0210, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य 0210, Medical and Public Health	3,64,29,50	4,79,25,20	3,37,95,00	5,03,21,25
0211, कुटुंब कल्याण 0211, Family Welfare.	9,14,51	48,86,71	35,22,00	51,31,35
0215, पाणी पुरवठा व स्वच्छता 0215, Water Supply and Sanitation	2,85,46,55	90,48,00	3,31,15,00	95,00,40

एक - महसुली जमेचे विवरणपत्र / I- Statement of Revenue Receipts

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
0216, गृहनिर्माण 0216, Housing	95,78,65	86,04,75	96,80,00	20,90,35,25
0217, नगर विकास 0217, Urban Development	13,20,13,27	37,11,99,00	5,47,06,00	58,97,58,95
0220, माहिती व प्रसिद्धी 0220, Information and Publicity	8,42,43	6,67,00	4,99,00	7,00,35
0230, कामगार व सेवायोजन 0230, Labour and Employment	1,67,41,24	1,36,34,00	1,45,20,00	1,43,15,70
0235, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण 0235, Social Security and Welfare	2,38,21,77	3,24,91,00	3,62,37,00	3,41,15,55
0250, इतर सामाजिक सेवा 0250, Other Social services.	3,79,16,79	3,20,81,00	1,34,98,00	3,36,85,05
एकूण-(दोन)/Total-(ii)	32,79,77,53	56,67,18,84	29,61,65,00	99,50,54,95
(तीन) आर्थिक सेवा (iii) Economic Services.				
0401, पीक संवर्धन 0401, Crop Husbandry	70,71,16	1,32,55,18	87,95,00	1,39,17,77
0403, पशु संवर्धन 0403, Animal Husbandry.	30,36,32	59,29,34	31,43,00	62,25,45
0404, दुग्धव्यवसाय विकास 0404, Dairy Development.	3,08,27,06	1,54,90,65	2,90,70,01	1,62,65,57
0405, मत्स्यव्यवसाय 0405, Fisheries.	7,37,12	20,31,76	9,02,01	21,33,60
0406, वनीकरण व वन्यजीवन 0406, Forestry and Wild Life	2,84,03,30	2,20,87,00	2,58,80,99	2,31,91,35
0408, अन्न साठवण व वखार साठवण 0408, Food Storage and Warehousing	2,48,50	12,35,00	8,02,00	12,96,75
0425, सहकार 0425, Cooperation	2,03,69,81	1,18,09,35	1,22,79,01	1,23,99,44
0435, इतर कृषिविषयक कार्यक्रम 0435, Other Agricultural Programmes	5,42,93	8,46,31	2,66,00	8,88,30
0506, जमीन सुधारणा 0506, Land Reforms	51,22,43	52,64,00	42,74,00	55,27,20
0515, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम 0515, Other Rural Development Programmes	1,42,12,54	1,74,93,00	1,71,89,00	1,83,68,00
0551, डोंगराळ क्षेत्रे 0551, Hill areas	4,83,82	7,72,00	36,00	8,10,60
0700, मोठे पाटबंधारे 0700, Major Irrigation	1,20,41,29	13,45,96,83	13,45,96,99	34,13,26,84
0701, मध्यम पाटबंधारे 0701, Medium Irrigation	13,53,61	1,38,30,58	1,93,19,99	1,45,22,54
0702, लहान पाटबंधारे 0702, Minor Irrigation.	43,97,32	83,85,28	59,50,99	88,04,25
0801, वीज 0801, Power	39,02,49	7,67,54,99	4,41,40,98	1,10,25,02
0802, पेट्रोलियम 0802, Petroleum.	4,70	2,10	3,00	2,10
0810, उर्जेची अपारंपारिक साधने 0810, Non Conventional Sources of Energy	12,65,20	5,56,50	63,00	5,84,85
0851, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग 0851, Village and Small Industries	4,92,91	5,93,00	3,31,00	6,22,65
0852, उद्योग 0852, Industries	1,04,03	5,65,00	25,98,00	5,93,25
0853, अलोहयुक्त, खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग 0853, Non-Ferrous Mining and Metallurgical Industries.	39,82,45,38	56,46,05,55	20,37,76,00	59,28,30,00
0875, इतर उद्योग 0875, Other Industries	..	7,72	3,00	8,40
1054, रस्ते व पूल 1054, Roads and Bridges	1,01,89,88	60,96,31	23,09,00	64,01,11
1452, पर्यटन 1452, Tourism.	8,18,01	7,56,00	5,02,00	7,94,00
1475, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा 1475, Other General Economic Services	1,31,17,21	1,65,38,00	1,51,13,00	1,73,64,90

एक - महसुली जमेचे विवरणपत्र / I- Statement of Revenue Receipts

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
एकूण-(तीन)/Total-(iii)	55,69,87,02	91,95,01,45	53,13,43,97	1,09,59,03,94
एकूण-(सी)/Total-(c)	1,09,69,54,08	1,75,22,80,69	1,14,05,03,98	2,36,66,92,42
(एकूण-बी)/(Total-B)	1,42,97,00,22	2,05,06,16,18	1,51,47,04,98	2,66,50,27,42
सी. सहायक अनुदाने व अंशदाने C. GRANTS-IN-AID AND CONTRIBUTIONS.				
1601, केंद्र सरकारकडून सहायक अनुदाने 1601, Grant-in-aid from Central Government	4,37,25,37,16	5,37,70,03,42	5,60,88,07,74	5,68,02,61,97
एकूण-(सी)/Total-(c)	4,37,25,37,16	5,37,70,03,42	5,60,88,07,74	5,68,02,61,97
(एकूण-सी)/(Total-C)	4,37,25,37,16	5,37,70,03,42	5,60,88,07,74	5,68,02,61,97
एकूण-एक.महसुली जमा/Total-I. REVENUE RECEIPT	28,31,89,57,65	34,74,56,88,60	28,94,97,76,72	36,89,86,86,44

दोन - महसुली लेखावरील खर्चाचे विवरणपत्र / II- Statement of Expenditure on Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
खर्च/Expenditure				
दोन.महसुली लेखावरील खर्च				
II. EXPENDITURE ON REVENUE ACCOUNT				
ए. सर्वसाधारण सेवा				
A. GENERAL SERVICES				
(ए) राज्यांची अंगे				
(a) Organs of State.				
2011, संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळे	1,88,74,37	2,47,31,65	2,68,06,47	2,88,77,69
2011, Parliament/State/Union Territory Legislatures				
2012, राष्ट्रपती,उपराष्ट्रपती/राज्यपाल/संघ राज्यक्षेत्रांचे प्रशासक	17,58,89	29,68,16	29,50,92	31,23,66
2012, President, Vice-President/Governor/Administrator of Union Territories				
2013, मंत्रिपरिषद	16,52,38	35,79,00	23,34,59	37,05,95
2013, Council of Ministers				
2014, न्यायदान	22,44,28,52	28,96,72,43	25,57,08,95	31,11,76,81
2014, Administration of Justice				
2015, निवडणुका	18,54,69,89	9,15,17,50	9,80,64,45	5,38,22,18
2015, Elections				
एकूण-(ए)/Total-(a)	43,21,84,05	41,24,68,74	38,58,65,38	40,07,06,29
(बी) आर्थिक सेवा				
(b) Fiscal Services.				
(एक) उत्पन्न व खर्च यांवरील करांची वसुली				
(i) Collection of Taxes on Income and Expenditure.				
2020, उत्पन्न व खर्च यांवरील करांची वसुली	30,30,86	38,53,49	34,40,47	41,12,09
2020, Collection of Taxes on Income and Expenditure				
एकूण-(एक)/Total-(i)	30,30,86	38,53,49	34,40,47	41,12,09
(दोन) मालमत्ता व भांडवली व्यवहार यांवरील करांची वसुली				
(ii) Collection of Taxes on Property and Capital Transactions.				
2029, जमीन महसूल	4,49,44,43	7,08,18,21	5,14,67,31	6,58,45,79
2029, Land Revenue				
2030, मुद्रांक व नोंदणी	2,69,42,91	2,94,96,88	2,35,77,84	3,07,92,98
2030, Stamps and Registration				
एकूण-(दोन)/Total-(ii)	7,18,87,34	10,03,15,09	7,50,45,15	9,66,38,77
(तीन) विक्रेय वस्तू व सेवा यांवरील करांची वसुली				
(iii) Collection of Tax on Commodities and Services				
2039, राज्य उत्पादन शुल्क	1,67,22,09	2,14,53,78	1,87,81,98	2,21,01,62
2039, State Excise				
2040, विक्री, व्यापार इत्यादींवरील कर	7,62,08,76	9,09,67,08	8,67,43,92	8,82,58,15
2040, Taxes on Sales, Trade etc.				
2041, वाहनांवरील कर	15,98,93,78	18,18,84,77	26,52,62,00	19,05,91,82
2041, Taxes on Vehicles				
2045, विक्रेय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क	89,72,89	1,18,58,36	1,03,66,73	1,25,73,41
2045, Other Taxes and Duties on Commodities and Services				
एकूण-(तीन)/Total-(iii)	26,17,97,52	30,61,63,99	38,11,54,63	31,35,25,00
एकूण-(बी)/Total-(b)	33,67,15,72	41,03,32,57	45,96,40,25	41,42,75,86
(सी) व्याजप्रदाने व ऋणसेवा				

दोन - महसुली लेखांवरील खर्चाचे विवरणपत्र / II- Statement of Expenditure on Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
(c) Interest Payments and Servicing of Debt				
2048, ऋण कमी करणे किंवा ऋण प्रतिबंधन यांसाठी विनियोजन 2048, Appropriation for Reduction or Avoidance of Debt	40,00,00,00	40,00,00,00	5,00,00,00	50,00,00,00
2049, व्याज प्रदाने 2049, Interest Payments	3,35,60,73,13	3,55,30,63,67	3,72,01,47,98	4,29,97,62,03
एकूण-(सी)/Total-(c)	3,75,60,73,13	3,95,30,63,67	3,77,01,47,98	4,79,97,62,03
(डी) प्रशासकीय सेवा (d) Administrative Services.				
2051, लोकसेवा आयोग 2051, Public Service Commission.	44,66,32	57,56,63	40,84,81	58,51,18
2052, सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा 2052, Secretariat-General Services	7,93,51,22	11,57,53,93	7,76,57,10	12,06,79,25
2053, जिल्हा प्रशासन 2053, District Administration.	73,38,05,72	86,42,42,17	82,68,54,90	98,10,47,07
2054, कोषागार व लेखा प्रशासन 2054, Treasury and Accounts Administration	3,54,03,60	4,13,45,91	3,77,95,29	4,29,32,71
2055, पोलीस 2055, Police.	1,58,67,84,12	1,96,47,57,17	1,69,96,89,72	2,09,79,40,16
2056, तुरुंग 2056, Jails	3,51,37,83	4,19,02,09	3,92,19,61	4,55,93,47
2057, पुरवठा व विनियोग 2057, Supplies and Disposals	2,56,23	2,98,29	2,96,64	3,18,89
2058, लेखनसामग्री व मुद्रण 2058, Stationery and Printing	1,84,90,40	2,24,09,03	1,97,97,25	2,14,30,07
2059, सार्वजनिक बांधकामे 2059, Public Works	13,84,96,04	18,82,80,23	11,10,20,47	20,34,65,20
2070, इतर प्रशासनिक सेवा 2070, Other Administrative Services	5,09,10,74	20,71,49,71	5,25,68,86	30,93,87,81
एकूण-(डी)/Total-(d)	2,68,31,02,22	3,45,18,95,16	2,86,89,84,65	3,82,86,45,81
(ई) निवृत्तीवेतने व संकीर्ण सर्वासाधारण सेवा (e) Pensions and Miscellaneous General Services.				
2071, निवृत्तीवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ 2071, Pensions and Other Retirement Benefits	2,77,41,22,76	2,92,23,13,93	3,18,32,85,07	3,44,28,44,62
2075, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा 2075, Miscellaneous General Services	2,28,30,03	3,43,23,86	2,93,34,48	3,32,27,99
एकूण-(ई)/Total-(e)	2,79,69,52,79	2,95,66,37,79	3,21,26,19,55	3,47,60,72,61
(एकूण-ए)/(Total-A)	10,00,50,27,91	11,18,43,97,93	10,69,72,57,81	12,91,94,62,60
बी. सामाजिक सेवा B. SOCIAL SERVICES.				
(ए) शिक्षण, क्रिडा, कला व संस्कृती (a) Education, Sports, Arts and Culture.				
2202, सर्वसाधारण शिक्षण 2202, General Education	5,90,73,81,20	6,87,39,72,75	6,22,62,06,07	7,02,23,57,22
2203, तंत्र शिक्षण 2203, Technical Education.	27,08,35,09	31,33,69,29	25,03,77,25	32,08,27,33
2204, क्रीडा व युवक सेवा 2204, Sports and Youth Services	2,89,18,95	5,33,91,34	3,94,49,46	6,43,43,01
2205, कला व संस्कृती 2205, Art and Culture	2,85,18,41	4,93,77,75	3,64,22,09	5,39,29,10
एकूण-(ए)/Total-(a)	6,23,56,53,65	7,29,01,11,13	6,55,24,54,87	7,46,14,56,66

दोन - महसुली लेखांवरील खर्चाचे विवरणपत्र / II- Statement of Expenditure on Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
(बी) आरोग्य व कुटुंबकल्याण				
(b) Health and Family Welfare.				
2210, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य 2210, Medical and Public Health	1,24,54,96,85	1,43,98,49,33	1,68,09,76,37	1,54,60,92,62
2211, कुटुंबकल्याण 2211, Family Welfare	11,21,30,30	13,49,56,36	12,86,95,79	13,78,48,33
एकूण-(बी)/Total-(b)	1,35,76,27,15	1,57,48,05,69	1,80,96,72,16	1,68,39,40,95
(सी) पाणीपुरवठा, स्वच्छता, गृहनिर्माण व नगरविकास				
(c) Water Supply, Sanitation, Housing and Urban Development.				
2215, पाणी पुरवठा व स्वच्छता 2215, Water Supply and Sanitation	21,77,43,30	62,96,97,72	54,96,90,24	58,59,77,99
2216, गृहनिर्माण 2216, Housing	10,16,72,20	55,51,13,26	53,60,42,70	58,38,54,08
2217, नगरविकास 2217, Urban Development	90,10,64,06	1,67,70,51,24	1,07,96,78,43	1,47,33,85,04
एकूण-(सी)/Total-(c)	1,22,04,79,56	2,86,18,62,22	2,16,54,11,37	2,64,32,17,11
(डी) माहिती व जनसंपर्क				
(d) Information and Broadcasting.				
2220, माहिती व प्रसिद्धी 2220, Information and Publicity	1,29,82,66	3,10,97,97	1,51,12,11	3,37,16,11
एकूण-(डी)/Total-(d)	1,29,82,66	3,10,97,97	1,51,12,11	3,37,16,11
(ई) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्गीय व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण				
(e) Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Other Backward Classes and Minorities				
2225, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण 2225, Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Other Backward Classes and Minorities.	1,36,54,99,81	1,85,34,69,91	1,43,65,27,93	1,99,92,72,12
एकूण-(ई)/Total-(e)	1,36,54,99,81	1,85,34,69,91	1,43,65,27,93	1,99,92,72,12
(एफ) कामगार व कामगार कल्याण				
(f) Labour and Labour Welfare.				
2230, कामगार व सेवायोजन 2230, Labour and Employment	9,13,95,77	17,01,64,45	14,52,43,54	20,23,99,58
एकूण-(एफ)/Total-(f)	9,13,95,77	17,01,64,45	14,52,43,54	20,23,99,58
(जी) समाजकल्याण व पोषण आहार				
(g) Social Welfare and Nutrition.				
2235, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण 2235, Social Security and Welfare	48,77,22,88	54,88,48,07	74,60,15,30	61,31,59,86
2236, पोषण आहार 2236, Nutrition	41,61,07,32	32,15,45,25	52,08,53,36	35,20,01,15
2245, नैसर्गिक आपत्तींच्या निवारणासाठी सहाय्य 2245, Relief on Account of Natural Calamities	1,09,58,47,57	64,48,38,38	83,33,82,75	66,86,50,45
एकूण-(जी)/Total-(g)	1,99,96,77,77	1,51,52,31,70	2,10,02,51,41	1,63,38,11,46

दोन - महसुली लेखांवरील खर्चाचे विवरणपत्र / II- Statement of Expenditure on Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
(एच) इतर				
(h) Others.				
2250, इतर सामाजिक सेवा 2250, Other Social Services	- ,21,49,63	26,60,33	3,34,58	3,64,28
2251, सचिवालयीन-सामाजिक सेवा 2251, Secretariat-Social Services	1,35,67,01	2,43,06,24	1,57,52,43	2,81,25,24
एकूण-(एच)/Total-(h)	1,14,17,38	2,69,66,57	1,60,87,01	2,84,89,52
(एकूण-बी)/(Total-B)	12,29,47,33,75	15,32,37,09,64	14,24,07,60,40	15,68,63,03,51
सी.आर्थिक सेवा C. ECONOMIC SERVICES.				
(ए) कृषि व संलग्न कार्यक्रम				
(a) Agriculture and Allied Activities.				
2401, पीक संवर्धन 2401, Crop Husbandry	59,68,10,76	75,10,81,03	70,62,53,42	82,29,52,34
2402, मृद व जलसंधारण 2402, Soil and Water Conservation	4,33,86,44	5,46,59,14	4,46,87,37	5,30,30,38
2403, पशुसंवर्धन 2403, Animal Husbandry	12,89,18,58	14,92,93,07	13,61,88,52	15,80,97,34
2404, दुग्धव्यवसाय विकास 2404, Dairy Development	5,43,63,14	4,92,07,46	7,07,71,46	4,95,81,19
2405, मत्स्यव्यवसाय 2405, Fisheries	1,49,71,90	2,56,58,74	2,91,91,05	2,51,18,40
2406, वनीकरण व वन्यजीवन 2406, Forestry and Wild Life	21,60,59,48	30,15,71,90	26,71,05,83	30,11,00,17
2408, अन्न, साठवण व वखार 2408, Food, Storage and Warehousing	22,31,77,12	6,56,15,63	30,49,40,12	29,92,54,22
2415, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण 2415, Agricultural Research and Education	9,48,73,84	14,67,73,93	12,18,87,79	14,78,16,14
2425, सहकार 2425, Co-operation	19,99,90,81	14,22,11,37	8,61,30,29	14,87,68,95
2435, इतर कृषिविषयक कार्यक्रम 2435, Other Agricultural Programmes	49,40,55,13	70,01,38,77	76,75,90,43	1,70,06
एकूण-(ए)/Total-(a)	2,06,66,07,20	2,38,62,11,04	2,53,47,46,28	2,00,58,89,19
(बी) ग्रामविकास				
(b) Rural Development.				
2501, ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम 2501, Special Programmes for Rural Development	8,13,16,15	16,37,98,96	15,43,97,96	13,44,35,73
2505, ग्रामीण रोजगार 2505, Rural Employment	13,25,17,71	67,97,11,82	62,42,31,97	84,27,28,43
2515, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम 2515, Other Rural Development Programmes	61,01,62,03	71,26,41,31	78,67,24,27	67,98,08,87
एकूण-(बी)/Total-(b)	82,39,95,89	1,55,61,52,09	1,56,53,54,20	1,65,69,73,03
(सी) विशेष क्षेत्र कार्यक्रम				
(c) Special Areas Programme.				
2551, डोंगराळ क्षेत्रे 2551, Hill Areas	91,10	1,29,80	1,03,32	1,38,93
एकूण-(सी)/Total-(c)	91,10	1,29,80	1,03,32	1,38,93
(डी) पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
(d) Irrigation and Flood Control.				

दोन - महसुली लेखांवरील खर्चाचे विवरणपत्र / II- Statement of Expenditure on Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
2701, मोठे व मध्यम पाटबंधारे 2701, Major and Medium Irrigation	16,53,56,93	17,80,05,63	12,16,01,92	18,43,44,68
2702, लहान पाटबंधारे 2702, Minor Irrigation	4,81,05,28	6,64,31,64	6,18,48,72	8,84,05,00
2705, लाभक्षेत्र विकास 2705, Command Area Development	17,36,75	23,26,97	18,51,64	23,95,55
2711, पूर नियंत्रण व जलनिस्सारण 2711, Flood Control and Drainage	17,94,71	21,95,64	18,22,97	27,40,55
एकूण-(डी)/Total-(d)	21,69,93,67	24,89,59,88	18,71,25,25	27,78,85,78
(ई) ऊर्जा (e) Energy.				
2801, वीज 2801, Power	1,11,26,99,64	86,63,60,58	96,36,71,57	89,63,99,70
2810, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा 2810, New and Renewable Energy	93,53,05	9,77,66,47	3,37,70,08	5,06,57,66
एकूण-(ई)/Total-(e)	1,12,20,52,69	96,41,27,05	99,74,41,65	94,70,57,36
(एफ) उद्योग व खनिजे (f) Industry and Minerals.				
2851, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग 2851, Village and Small Industries	2,00,38,73	7,48,48,26	4,69,41,30	7,84,09,67
2852, उद्योग 2852, Industries	34,46,22,99	31,04,20,33	23,50,27,41	34,02,94,87
2853, अलोहयुक्त खानकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग 2853, Non-Ferrous Mining and Metallurgical Industries	26,47,66	38,11,88	33,45,50	40,16,17
एकूण-(एफ)/Total-(f)	36,73,09,38	38,90,80,47	28,53,14,21	42,27,20,71
(जी) वाहतूक व दळणवळणाची साधने (g) Transport and Communications.				
3001, भारतीय रेल्वे-धोरण निश्चिती, संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना 3001, Indian Railways-Policy Formulation, Direction, Research and Other Miscellaneous Organisation.	1,80,89,78	1,75,00,00	3,00,00,00	5,50,00,00
3051, बंदरे व दीपगृहे 3051, Ports and Light Houses	22,33,58	3,04,54,79	84,56,27	3,16,09,53
3053, नागरी विमान चालन 3053, Civil Aviation	2,66,23,13	2,40,61,90	2,09,29,95	5,77,67,25
3054, मार्ग व पूल 3054, Roads and Bridges	65,57,63,79	63,47,30,20	40,22,42,28	67,64,04,05
3055, मार्ग परिवहन 3055, Road Transport	1,55,00,00	4,01,45,50	3,61,05,15	14,15,06,44
3056, अंतर्देशीय जल परिवहन 3056, Inland Water Transport	2,72,26	9,72,20	9,37,20	38,87,00
एकूण-(जी)/Total-(g)	71,84,82,54	74,78,64,59	49,86,70,85	96,61,74,27
(आय) विज्ञान, तंत्रशास्त्र व पर्यावरण (i) Science, Technology and Environment.				
3402, अवकाश संशोधन 3402, Space Research	3,71	16,77	12,01	26,77
3425, इतर वैज्ञानिक संशोधन 3425, Other Scientific Research	20,71,00	79,37,11	39,68,56	88,31,16
3435, पारिस्थितिकी व पर्यावरण. 3435, Ecology and Environment	1,64,92,66	6,10,70,00	5,68,19,26	6,50,45,02
एकूण-(आय)/Total-(i)	1,85,67,37	6,90,23,88	6,07,99,83	7,39,02,95

दोन - महसुली लेखावरील खर्चाचे विवरणपत्र / II- Statement of Expenditure on Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
(आय) सर्वसाधारण आर्थिक सेवा				
(j) General Economic Services.				
3451, सचिवालयीन-आर्थिक सेवा 3451, Secretariat-Economic Services	23,04,83,16	21,36,72,28	18,80,29,19	23,54,58,57
3452, पर्यटन 3452, Tourism	2,71,30,42	14,05,71,67	12,78,94,80	17,24,93,24
3454, जनगणना, सर्वेक्षण व सांख्यिकी 3454, Census, Surveys and Statistics	59,18,12	9,82,81,85	86,08,75	1,20,65,33
3456, नागरी पुरवठा 3456, Civil Supplies	..	8,00	1,83	2
3475, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा 3475, Other General Economic Services	67,11,91	70,08,88	70,64,37	74,69,65
एकूण-(जे)/Total-(j)	27,02,43,61	45,95,42,68	33,15,98,94	42,74,86,81
(एकूण-सी)/(Total-C)	5,60,43,43,45	6,82,10,91,48	6,46,11,54,53	6,77,82,29,03
डी. सहायक अनुदाने व अंशदाने D. GRANTS-IN-AID AND CONTRIBUTIONS.				
3604, स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे 3604, Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions	2,12,64,16,85	2,36,75,58,65	2,16,83,64,24	2,53,72,04,94
(एकूण-डी)/(Total-D)	2,12,64,16,85	2,36,75,58,65	2,16,83,64,24	2,53,72,04,94
एकूण-दोन.महसुली लेखावरील खर्च/Total-II. EXPENDITURE ON REVENUE ACCOUNT	30,03,05,21,96	35,69,67,57,70	33,56,75,36,98	37,92,12,52,08
महसुलापेक्षा जादा असलेला खर्च/Excess over Revenue	1,71,15,64,31	95,10,69,10	4,61,77,60,26	1,02,25,13,64

तीन - महसुली लेखाबाहेरील भांडवली खर्चाचे विवरणपत्र / III- Statement of Capital Expenditure outside the Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
खर्च/Expenditure				
तीन भांडवली खर्च				
III. CAPITAL EXPENDITURE				
ए. सर्वसाधारण सेवांचा भांडवली लेखा				
A. CAPITAL ACCOUNT OF GENERAL SERVICES.				
4055, पोलिसांवरील भांडवली खर्च	2,79,04,66	5,82,31,36	5,39,89,38	5,78,65,60
4055, Capital Outlay on Police				
4058, लेखनसामग्री व मुद्रण यांवरील भांडवली खर्च	6,38,62	25,00,00	12,50,00	26,00,00
4058, Capital Outlay on Stationery and Printing				
4059, सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	4,86,67,14	18,14,91,79	17,03,40,77	25,13,65,53
4059, Capital Outlay on Public Works				
4070, इतर प्रशासनिक सेवांवरील भांडवली खर्च.	4,78,34,09	7,25,66,09	5,62,34,75	11,97,50,22
4070, Capital Outlay on Other Administrative Services				
(एकूण-ए)/(Total-A)	12,50,44,51	31,47,89,24	28,18,14,90	43,15,81,35
बी. सामाजिक सेवांचा भांडवली लेखा				
B. CAPITAL ACCOUNT OF SOCIAL SERVICES.				
(ए) शिक्षण, क्रिडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली लेखा				
(a) Capital Account of Education, Sports, Art and Culture.				
4202, शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च	2,16,14,29	1,46,69,92	1,81,01,87	2,14,95,23
4202, Capital Outlay on Education, Sports, Art and Culture				
एकूण-(ए)/Total-(a)	2,16,14,29	1,46,69,92	1,81,01,87	2,14,95,23
(बी) आरोग्य व कुटुंबकल्याण यांवरील भांडवली लेखा				
(b) Capital Account of Health and Family Welfare.				
4210, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	11,15,85,90	15,40,43,65	14,42,11,11	22,20,77,65
4210, Capital Outlay on Medical and Public Health				
एकूण-(बी)/Total-(b)	11,15,85,90	15,40,43,65	14,42,11,11	22,20,77,65
(सी) पाणीपुरवठा, स्वच्छता, गृहनिर्माण व नगरविकास यांवरील भांडवली लेखा				
(c) Capital Account of Water Supply, Sanitation, Housing and Urban Dev.				
4215, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांवरील भांडवली खर्च	..	2	2	2
4215, Capital Outlay on Water Supply and Sanitation				
4216, गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च	1,12,08,62	6,33,27,89	2,89,66,04	6,84,18,03
4216, Capital Outlay on Housing				
4217, नगरविकासावरील भांडवली खर्च	20,24,14,65	13,19,64,93	16,29,37,27	13,16,02,12
4217, Capital Outlay on Urban Development				
एकूण-(सी)/Total-(c)	21,36,23,27	19,52,92,84	19,19,03,33	20,00,20,17
(ई) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्गीय व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली लेखा				
(e) Capital Account of Welfare of Scheduled Caste, Scheduled Tribes, Other Backward Classes and Minorities.				
4225, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च.	7,60,80,10	9,93,90,40	8,59,44,28	10,51,15,41
4225, Capital Outlay on Welfare of Scheduled Caste, Scheduled Tribes, Other Backward Classes and Minorities.				

तीन - महसुली लेखाबाहेरील भांडवली खर्चाचे विवरणपत्र / III- Statement of Capital Expenditure outside the Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
एकूण-(ई)/Total-(e)	7,60,80,10	9,93,90,40	8,59,44,28	10,51,15,41
(जी) समाजकल्याण व पोषण आहार यांवरील भांडवली लेखा (g) Capital Account of Social Welfare and Nutrition.				
4235, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च 4235, Capital Outlay on Social Security and Welfare	32,51,52	40,82,22	46,13,89	39,78,78
एकूण-(जी)/Total-(g)	32,51,52	40,82,22	46,13,89	39,78,78
(एच) इतर.-- भांडवली लेखा (h) Capital Account of Others.				
4250, इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च 4250, Capital Outlay on Other Social Services	26,52,52	1,86,54,60	1,50,30,58	2,06,15,33
एकूण-(एच)/Total-(h)	26,52,52	1,86,54,60	1,50,30,58	2,06,15,33
(एकूण-बी)/(Total-B)	42,88,07,60	48,61,33,63	45,98,05,06	57,33,02,57
सी. आर्थिक सेवांचा भांडवली लेखा C. CAPITAL ACCOUNT OF ECONOMIC SERVICES.				
(ए) कृषि व संलग्न कार्यक्रम यांवरील भांडवली लेखा (a) Capital Account of Agriculture and Allied Activities.				
4402, मृद व जलसंधारण यांवरील भांडवली खर्च 4402, Capital Outlay on Soil and Water Conservation	9,10,24,69	22,03,42,10	20,00,57,36	19,90,72,47
4403, पशुसंवर्धनावरील भांडवली खर्च 4403, Capital Outlay on Animal Husbandry	33,25,05	61,80,17	58,89,73	57,66,04
4405, मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च 4405, Capital Outlay on Fisheries	1,15,04,84	2,15,13,89	2,09,55,24	2,22,23,74
4406, वनीकरण व वन्यजीवन यांवरील भांडवली खर्च 4406, Capital Outlay on Forestry and Wild Life	12,66,20,39	13,41,55,10	8,98,78,54	14,78,83,10
4408, अन्न, साठवण व वखार यांवरील भांडवली खर्च 4408, Capital Outlay on Food, Storage and Warehousing	28,89,49,93	23,46,99,49	46,95,39,00	25,73,47,24
4415, कृषीविषयक संशोधन व शिक्षण यांवरील भांडवली खर्च 4415, Capital Outlay on Agricultural Research and Education .	24,24,13	5,50,52	4,10,24	11,90,00
4425, सहकारावरील भांडवली खर्च 4425, Capital Outlay on Co-operation	22,46,37	90,00,03	49,25,02	89,00,05
एकूण-(ए)/Total-(a)	52,60,95,40	62,64,41,30	79,16,55,13	64,23,82,64
(बी) इतर ग्रामीणविकास कार्यक्रमावरील भांडवली खर्च (b) Capital Outlay on Other Rural Development Programmes				
4515, इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यांवरील भांडवली खर्च 4515, Capital Outlay on Other Rural Development Programmes.	15,01,87,79	59,05,51,88	19,07,44,60	56,24,17,14
एकूण-(बी)/Total-(b)	15,01,87,79	59,05,51,88	19,07,44,60	56,24,17,14
(सी) डोंगराळ प्रदेशावरील भांडवली खर्च (c) Capital Outlay on Hill areas				
4551, डोंगराळ क्षेत्रे यांवरील भांडवली खर्च 4551, Capital Outlay on Hill Areas.	73,45,22	95,00,00	95,00,00	1,90,00,00
एकूण-(सी)/Total-(c)	73,45,22	95,00,00	95,00,00	1,90,00,00

तीन - महसुली लेखाबाहेरील भांडवली खर्चाचे विवरणपत्र / III- Statement of Capital Expenditure outside the Revenue Account

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
(डी) पाटबंधारे व पूरनियंत्रण .यांवरील भांडवली लेखा				
(d) Capital Account of Irrigation and Flood Control.				
4701, मोठे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च 4701, Capital Outlay on Major and Medium Irrigation	94,17,09,16	98,24,47,51	84,80,89,07	1,22,33,51,28
4702, लहान पाटबंधार्यांवरील भांडवली खर्च 4702, Capital Outlay on Minor Irrigation	15,00,92,30	24,73,85,53	19,73,12,88	27,39,13,33
4711, पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च 4711, Capital Outlay on Flood Control Projects	84,40,93	1,17,36,89	96,61,90	1,86,69,52
एकूण-(डी)/Total-(d)	1,10,02,42,39	1,24,15,69,93	1,05,50,63,85	1,51,59,34,13
(ई) ऊर्जावरील भांडवली लेखा				
(e) Capital Account of Energy.				
4801, वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च 4801, Capital Outlay on Power Projects	81,02,39	4,13,26,72	1,91,07,97	11,17,83,67
एकूण-(ई)/Total-(e)	81,02,39	4,13,26,72	1,91,07,97	11,17,83,67
(एफ) उद्योग व खनिजे यांवरील भांडवली लेखा				
(f) Capital Account of Industry and Minerals.				
4851, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यांवरील भांडवली खर्च 4851, Capital Outlay on Village and Small Industries.	3,27,32	26,87,21	13,65,96	38,61,21
4875, इतर उद्योगावरील भांडवली खर्च 4875, Capital Outlay on Other Industries	..	25,00,00	18,75,00	30,00,00
एकूण-(एफ)/Total-(f)	3,27,32	51,87,21	32,40,96	68,61,21
(जी) वाहतुकीवरील भांडवली लेखा				
(g) Capital Account of Transport.				
5002, भारतीय रेल्वे यांवरील भांडवली खर्च (वाणिज्यिक मार्ग) 5002, Capital Outlay on Indian Railways-(Commercial Line)	..	75,00,00	37,50,00	2,00,00,00
5054, मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च 5054, Capital Outlay on Roads and Bridges	1,25,63,88,49	1,10,49,32,89	1,30,09,44,61	1,58,43,61,31
5055, मार्ग परिवहन यांवरील भांडवली खर्च 5055, Capital Outlay on Road Transport	2,88,89,92	5,31,00,00	1	5,31,00,00
एकूण-(जी)/Total-(g)	1,28,52,78,41	1,16,55,32,89	1,30,46,94,62	1,65,74,61,31
(जे) सर्वसाधारण आर्थिक सेवांचा भांडवली लेखा				
(j) Capital Account of General Economic Services.				
5452, पर्यटनावरील भांडवली खर्च 5452, Capital outlay on Tourism	94,23,03	2,79,20,92	86,90,06	3,51,25,37
5465, सर्वसाधारण वित्तीय व व्यापारी संस्थांमधील गुंतवणुका 5465, Investment in General Financial and Trading Institutions	4,67,53	26,00,01	26,00,01	46,00,00
5475, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च 5475, Capital Outlay on Other General Economic Services	2,35,26	8,43,01	6,28,52	8,55,04
एकूण-(जे)/Total-(j)	1,01,25,82	3,13,63,94	1,19,18,59	4,05,80,41
(एकूण-सी)/(Total-C)	3,08,77,04,74	3,71,14,73,87	3,38,59,25,72	4,55,64,20,51
एकूण-तीन भांडवली खर्च/Total-III. CAPITAL EXPENDITURE	3,64,15,56,85	4,51,23,96,74	4,12,75,45,68	5,56,13,04,43

चार - ऋण व ठेवींच्या शीर्षखालील जमा रकमांचे विवरणपत्र / IV- Statement of Receipt under Debt and Deposit Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
जमा/Receipt				
ऋणशीर्षखालील जमा				
Receipt under Debt Heads				
ई. सरकारी ऋण				
E. PUBLIC DEBT.				
6003, राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण 6003, Internal Debt of the State Government.	5,62,16,91,21	8,06,08,74,00	14,58,02,74,00	12,05,50,00,00
6004, केंद्र शासनाकडून कर्जे व आगाऊ रकमा 6004, Loans and Advances from the Central Government	9,36,50,00	4,97,45,99	17,69,89,95	20,15,93,50
(एकूण-ई)/(Total-E)	5,71,53,41,21	8,11,06,19,99	14,75,72,63,95	12,25,65,93,50
एफ) कर्जे व आगाऊ रकमा				
F. LOANS AND ADVANCES.				
6202, शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यासाठी कर्जे 6202, Loans for Education, Sports, Art and Culture.	2,07,32	3,77,65	3,77,65	3,81,43
6211, कुटुंब कल्याण कार्यक्रमासाठी कर्जे 6211, Loans for Family Welfare	16
6215, पाणीपुरवठा व स्वच्छता यांसाठी कर्जे 6215, Loans for Water Supply and Sanitation.	27,39,10	32,54,33	32,54,33	32,86,87
6216, गृहनिर्माणासाठी कर्जे 6216, Loans for Housing.	44,36,60	1,15,35,54	1,15,35,54	1,16,50,90
6217, नगर विकासासाठी कर्जे 6217, Loans for Urban Development	2,68,43	13,94,31	13,94,31	14,08,25
6225, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्जे. 6225, Loans for Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Other Backward Classes and Minorities.	2,29,55	1,64,61	1,64,61	1,66,26
6235, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांसाठी कर्जे 6235, Loans for Social Security and Welfare	7,00,51
6245, नैसर्गिक आपत्तींच्या निवारणासाठी कर्जे 6245, Loans for Relief on Account of Natural Calamities	22,33	86,86	86,86	87,73
6250, इतर सामाजिक सेवांसाठी कर्जे 6250, Loans for Other Social Services	7,42,86	6,58,52	6,58,52	6,65,11
6401, पीक संवर्धनासाठी कर्जे 6401, Loans for Crop Husbandry	21,61,60	7,93	7,93	8,01
6402, मृद व जलसंधारण यांसाठी कर्जे 6402, Loans for Soil and Water Conservation	14,16	43,98	44,00	44,42
6403, पशुसंवर्धनासाठी कर्जे 6403, Loans for Animal Husbandry	6,20	1,49,00	1,49,00	1,50,49
6405, मत्स्यव्यवसायासाठी कर्जे 6405, Loans for Fisheries.	7,97,89	37,12,00	37,12,00	37,49,12
6425, सहकारासाठी कर्जे 6425, Loans for Co-operation	54,26,99	1,61,54,45	1,61,54,45	1,63,15,99
6435, इतर कृषीविषयक कार्यक्रमांसाठी कर्जे 6435, Loans for Other Agricultural Programmes	..	20,00	20,00	20,20
6515, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रमांसाठी कर्जे 6515, Loans for Other Rural Development Programmes	9	1,00	1,00	1,01
6702, लहान पाटबंधारे यासाठी कर्जे 6702, Loans for Minor Irrigation	41	97	97	97
6801, वीज प्रकल्पांसाठी कर्जे 6801, Loans for Power Projects	10,68,24,09	14,97,80,98	14,97,80,98	15,12,78,79
6851, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यांसाठी कर्जे 6851, Loans for Village and Small Industries	93,07	2,65,63	2,65,63	2,68,29
6885, उद्योग आणि खनिजे यांसाठी इतर कर्जे 6885, Other Loans to Industries and Minerals.	2,32,73	12,77,65	12,77,65	12,90,43
7475, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांसाठी कर्जे 7475, Loans for Other General Economic Service	2,18	3,45,00	3,45,00	3,48,45
7610, शासकीय कर्मचाऱ्यांसाठी कर्जे 7610, Loans to Government Servants	3,65,81,12	4,16,94,94	4,16,94,94	4,21,11,89
(एकूण-एफ)/(Total-F)	16,14,87,39	23,09,25,35	23,09,25,37	23,32,34,61
एकूण-ऋणशीर्षखालील जमा/Total-Receipt under Debt Heads	5,87,68,28,60	8,34,15,45,34	14,98,81,89,32	12,48,98,28,11

पाच - ऋण व ठेवींच्या शीर्षाखालील संवितरित रकमांचे विवरणपत्र / V- Statement of Disbursements under Debt and Deposit Heads
(Rs. in Thousand) / (रु. हजारोंत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
खर्च/Expenditure				
ऋणशीर्षाखालील संवितरणे				
DISBURSEMENT UNDER DEBT HEADS				
ई. सरकारी ऋण E. PUBLIC DEBT.				
6003, राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण 6003, Internal Debt of the State Government.	2,36,06,60,39	2,85,21,04,39	5,67,07,49,15	4,49,15,17,91
6004, केंद्र शासनाकडून कर्जे व आगाऊ रकमा 6004, Loans and Advances from the Central Government	10,19,24,79	11,79,24,95	11,79,24,95	12,15,44,30
(एकूण-ई)/(Total-E)	2,46,25,85,18	2,97,00,29,34	5,78,86,74,10	4,61,30,62,21
एफ) कर्जे व आगाऊ रकमा F. LOANS AND ADVANCES.				
6215, पाणीपुरवठा व स्वच्छता यांसाठी कर्जे 6215, Loans for Water Supply and Sanitation.	..	2,86,78	2,86,78	2,86,78
6216, गृहनिर्माणासाठी कर्जे 6216, Loans for Housing.	21,41	1,47,44	36,63	1,47,44
6217, नगर विकासासाठी कर्जे 6217, Loans for Urban Development	14,17,28,00	12,90,78,48	20,67,47,44	22,35,27,50
6225, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्जे. 6225, Loans for Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes ,Other Backward Classes and Minorities.	15,97,40	28,93,33	10,18,33	18,18,50
6245, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी कर्जे 6245, Loans for Relief on Account of Natural Calamities	..	1	1	1
6250, इतर सामाजिक सेवांसाठी कर्जे 6250, Loans for Other Social Services	8,30,57	7,22,00	7,21,51	6,53,50
6401, पीक संवर्धनासाठी कर्जे 6401, Loans for Crop Husbandry	..	2	2	2
6405, मत्स्यव्यवसायासाठी कर्जे 6405, Loans for Fisheries.	..	3,00,01	26,45,70	..
6425, सहकारासाठी कर्जे 6425, Loans for Co-operation	9,40,33	2,20,58,97	1,50,27,62	1,50,99,91
6711, पूरनियंत्रण प्रकल्पांसाठी कर्जे 6711, Loans for Flood Control Project	4,55,00
6801, वीज प्रकल्पांसाठी कर्जे 6801, Loans for Power Projects	..	2,00	38,91,80	2
6851, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यांसाठी कर्जे 6851, Loans for Village and Small Industries	5,52,80	25,25,20	6,50,20	25,74,80
6860, ग्राहकोपयोगी उद्योगांसाठी कर्जे 6860, Loans for Consumer Industries	..	1	1	82,08
7475, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांसाठी कर्जे 7475, Loans for Other General Economic Service	..	8,00	1,25	2
7610, शासकीय कर्मचाऱ्यांसाठी कर्जे 7610, Loans to Government Servants	5,13,15,47	7,12,72,76	2,42,67,69	6,88,54,65
(एकूण-एफ)/(Total-F)	19,69,85,98	22,92,95,01	25,52,94,99	31,35,00,23
जी. आंतरराज्यीय तडजोड G. INTER-STATE SETTLEMENT.				
7810, आंतरराज्यीय तडजोड 7810, Inter State Settlement	..	15	15	15
(एकूण-जी)/(Total-G)	..	15	15	15
एकूण-ऋणशीर्षाखालील संवितरणे/Total-DISBURSEMENT UNDER DEBT HEADS	2,65,95,71,16	3,19,93,24,50	6,04,39,69,24	4,92,65,62,59

सहा -आकस्मिकता निधी शीर्षखालील जमा / संवितरित रकमांचे विवरणपत्र
VI- Statement of Receipt / Disbursements under Contingency Fund Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
जमा/Receipt				
एच. आकस्मिकता निधीकडे हस्तांतरण				
H.Transfer to Contingency Fund				
7999, Appro.To con.Fund	73,50,00,00
(एकूण-एच)/(Total-H)	73,50,00,00
एकूण-एच. आकस्मिकता निधीकडे हस्तांतरण/Total-H.Transfer to Contingency Fund	73,50,00,00
एकूण- भाग एक-एकत्रित निधी/Total PART I-CONSOLIDATED FUNDRceipt	34,93,07,86,25	43,08,72,33,94	43,93,79,66,04	49,38,85,14,53
खर्च/Expenditure				
7999, Appro.To con.Fund	1,53,50,00,00
(एकूण-एच)/(Total-H)	1,53,50,00,00
एकूण-/Total-	1,53,50,00,00
एकूण- भाग एक-एकत्रित निधी/Total PART I-CONSOLIDATED FUNDExpenditure	37,86,66,49,97	43,40,84,78,94	43,73,90,51,90	48,40,90,67,10

सहा -आकस्मिकता निधी शीर्षखालील जमा / संवितरित रकमांचे विवरणपत्र
VI- Statement of Receipt / Disbursements under Contingency Fund Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
भाग दोन-आकस्मिकता निधी				
PART II-CONTINGENCY FUND				
जमा/Receipt				
8000, आकस्मिकता निधी 8000, Contingency Fund	1,53,50,00,00
(एकूण-सी)/(Total-C)	1,53,50,00,00
एकूण-/Total-	1,53,50,00,00
खर्च/Expenditure				
8000, आकस्मिकता निधी 8000, Contingency Fund	1,63,50,00,00
(एकूण-सी)/(Total-C)	1,63,50,00,00
एकूण-/Total-	1,63,50,00,00

सात - लोकलेखा शीर्षखालील जमा रकमांचे विवरणपत्र / VII- Statement of Receipt under Public Account Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारोंत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
लोकलेखा				
PART III-PUBLIC ACCOUNT				
जमा/Receipt				
तीन-लोकलेखा				
III-Public Account				
(बी) भविष्य निर्वाह निधी				
(b) Provident Fund.				
8009, राज्य भविष्यनिर्वाह निधी 8009, State Provident Fund	55,84,51,38	59,96,73,83	59,96,73,83	65,96,41,21
एकूण-(बी)/Total-(b)	55,84,51,38	59,96,73,83	59,96,73,83	65,96,41,21
(सी) इतर लेखे				
(c) Other Accounts				
8011, विमा व निवृत्तीवेतन निधी 8011, Insurance and Pension Funds	5,93,79,80	7,40,83,99	7,16,93,73	7,24,46,83
एकूण-(सी)/Total-(c)	5,93,79,80	7,40,83,99	7,16,93,73	7,24,46,83
(एकूण-आय)/(Total-I)	61,78,31,18	67,37,57,82	67,13,67,56	73,20,88,04
जे. राखीव निधी				
J. Reserve Funds				
(ए) व्याजी राखीव निधी				
(a) Reserve Funds Bearing Interest				
8115, घसारा नवीकरण निधी 8115, Depreciation Renewal Fund	..	5,00	5,00	5,00
8121, सर्वसाधारण व इतर राखीव निधी 8121, General & Other Reserve Funds	1,12,00,73,03	49,86,04,39	52,52,57,09	58,35,84,71
एकूण-(ए)/Total-(a)	1,12,00,73,03	49,86,09,39	52,52,62,09	58,35,89,71
(बी) बिनव्याजी राखीव निधी				
(b) Reserve Funds not Bearing Interest				
8222, कर्जनिवारण निधी 8222, Sinking Funds	69,38,98,83	40,00,00,00	5,00,00,00	50,00,00,00
8229, विकास व कल्याण निधी 8229, Development & Welfare fund	74,23,78	2,19,14,89	1,19,00,99	2,20,09,12
8235, सर्वसाधारण व इतर राखीव निधी 8235, General and Other Reserve Funds	1,61,06,98	2,24,84,00	2,24,84,00	2,13,47,00
एकूण-(बी)/Total-(b)	71,74,29,59	44,43,98,89	8,43,84,99	54,33,56,12
(एकूण-जे)/(Total-J)	1,83,75,02,62	94,30,08,28	60,96,47,08	1,12,69,45,83
के. ठेवी व आगाऊ रकमा				
K. Deposits and Advances				
(ए) व्याजी ठेवी				
(a) Deposits bearing Interest				
8336, नागरी ठेवी 8336, Civil Deposits	91,99,68,20	1,24,79,15,24	1,22,82,13,61	1,34,75,48,80
8342, इतर ठेवी 8342, Other Deposits	50,51,15,41	16,81,35,17	16,97,62,07	45,31,35,96

सात - लोकलेखा शीर्षाखालील जमा रकमांचे विवरणपत्र / VII- Statement of Receipt under Public Account Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
एकूण-(ए)/Total-(a)	1,42,50,83,61	1,41,60,50,41	1,39,79,75,68	1,80,06,84,76
(बी) बिनव्याजी ठेवी (b) Deposits not Bearing Interest				
8443, नागरी ठेवी 8443, Civil Deposits	3,37,32,24,42	2,65,58,24,91	2,65,58,24,91	2,65,58,24,91
8449, इतर ठेवी 8449, Other Deposits	6,35,20,25	11,05,00,00	1,05,00,00	11,05,00,00
एकूण-(बी)/Total-(b)	3,43,67,44,67	2,76,63,24,91	2,66,63,24,91	2,76,63,24,91
(सी) आगाऊ रकमा (c) Advances				
8550, नागरी आगाऊ रकमा 8550, Civil Advance	18,32,09,93	6,16,63,70	6,16,63,70	6,16,63,70
एकूण-(सी)/Total-(c)	18,32,09,93	6,16,63,70	6,16,63,70	6,16,63,70
(एकूण-के)/(Total-K)	5,04,50,38,21	4,24,40,39,02	4,12,59,64,29	4,62,86,73,37
एल. निलंबन आणि संकीर्ण रकमा L. Suspense and Miscellaneous				
(बी) निलंबन (b) Suspense				
8658, निलंबन लेखा 8658, Suspense Account	4,84,73,98	97,31,60	97,31,60	97,31,60
एकूण-(बी)/Total-(b)	4,84,73,98	97,31,60	97,31,60	97,31,60
(सी) इतर लेखे (c) Other Accounts				
8670, धनादेश व बिले 8670, Cheques and Bills	34,75,23,29	2,65,51,89,48	2,65,51,89,48	2,65,51,89,48
8671, विभागीय शिल्लक रकमा (नागरी) 8671, Departmental Balances (Civil)	1,82,75,56	89,31,94	89,31,94	89,31,94
8672, स्थायी रोख अग्रधन (नागरी) 8672, Permanent Cash Imprest (Civil)	..	6,00	6,00	6,00
8673, रोख शिल्लक गुंतवणूक लेखा 8673, Cash Balance Investment Accounts	46,63,08,43,73	56,70,00,00,00	55,00,00,00,00	57,00,00,00,00
8674, शासनाने ठेवलेल्या प्रतिभूती ठेवी 8674, Security Deposit Made By Government	14	50,00	50,00	50,00
एकूण-(सी)/Total-(c)	46,99,66,42,72	59,36,41,77,42	57,66,41,77,42	59,66,41,77,42
(ई) संकीर्ण (e) Miscellaneous				
8680, शासनाचे संकीर्ण लेखे 8680, Miscellaneous Government Accounts	92
एकूण-(ई)/Total-(e)	92
(एकूण-एल)/(Total-L)	47,04,51,17,62	59,37,39,09,02	57,67,39,09,02	59,67,39,09,02
एम. भरणा केलेल्या रकमा				

सात - लोकलेखा शीर्षाखालील जमा रकमांचे विवरणपत्र / VII- Statement of Receipt under Public Account Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
M. Remittances				
(ए) धनप्रेष आणि वित्तप्रेषणे				
(a) Money Orders and Other Remittances				
8782, एकच महालेखापाल/लेखा अधिकारी यांना लेखे सादर करणाऱ्या अधिकार्यांमधील रोख भरणा केलेल्या रकमा व समायोजने 8782, Cash Remittances and Adjustments between Officers rendering Accounts to the same Accountant General/Accounts Officer.	4,06,70,67,02	3,00,28,70,53	3,00,28,70,53	3,00,28,70,53
एकूण-(ए)/Total-(a)	4,06,70,67,02	3,00,28,70,53	3,00,28,70,53	3,00,28,70,53
(बी) आंतरशासन समायोजन लेखा				
(b) Intergovernment Adjustment Accounts.				
8793, आंतर-राज्य निलंबन लेखे 8793, Inter-State Suspense Accounts	-4,05	50,00	50,00	50,00
एकूण-(बी)/Total-(b)	-4,05	50,00	50,00	50,00
(एकूण-एम)/(Total-M)	4,06,70,62,97	3,00,29,20,53	3,00,29,20,53	3,00,29,20,53
एकूण-तीन-लोकलेखा/Total-III-Public Account	58,61,25,52,60	68,23,76,34,67	66,08,38,08,48	69,16,45,36,79
एकूण-सर्व लेखे जमा रकमा/Total All Account Receipt	95,07,83,38,85	1,11,32,48,68,61	1,10,02,17,74,52	1,18,55,30,51,34
प्रारंभीची शिल्लक/Opening Balances	-29,66,14,78	-33,58,91,33	-3,73,59,70	-5,82,05,45
एकूण बेरीज-/Grand Total	94,78,14,24,07	1,10,98,89,77,28	1,09,98,44,14,82	1,18,49,48,45,90

आठ - लोकलेखा शीर्षखालील संवितरित रकमांचे विवरणपत्र / VIII- Statement of Disbursements under Public Account Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
खर्च/Expenditure				
(बी) भविष्य निर्वाह निधी (b) Provident Fund.				
8009, राज्य भविष्यनिर्वाह निधी 8009, State Provident Fund	40,86,92,27	44,69,42,40	46,23,43,33	50,25,77,66
एकूण-(बी)/Total-(b)	40,86,92,27	44,69,42,40	46,23,43,33	50,25,77,66
(सी) इतर लेखे (c) Other Accounts				
8011, विमा व निवृत्तीवेतन निधी 8011, Insurance and Pension Funds	3,24,69,23	3,62,54,45	3,75,41,20	3,69,27,85
एकूण-(सी)/Total-(c)	3,24,69,23	3,62,54,45	3,75,41,20	3,69,27,85
(एकूण-आय)/(Total-I)	44,11,61,50	48,31,96,85	49,98,84,53	53,95,05,51
जे. राखीव निधी J. Reserve Funds				
(ए) व्याजी राखीव निधी (a) Reserve Funds Bearing Interest				
8115, घसारा नवीकरण निधी 8115, Depreciation Renewal Fund	..	5,00	5,00	5,00
8121, सर्वसाधारण व इतर राखीव निधी 8121, General & Other Reserve Funds	74,19,10,50	50,24,39,37	1,29,70,80,32	59,46,14,74
एकूण-(ए)/Total-(a)	74,19,10,50	50,24,44,37	1,29,70,85,32	59,46,19,74
(बी) बिनव्याजी राखीव निधी (b) Reserve Funds not Bearing Interest				
8222, कर्जनिवारण निधी 8222, Sinking Funds	69,38,98,83	40,00,00,00	5,00,00,00	50,00,00,00
8229, विकास व कल्याण निधी 8229, Development & Welfare fund	2,40,97,63	4,69,38,00	7,90,87,62	1,95,98,01
8235, सर्वसाधारण व इतर राखीव निधी 8235, General and Other Reserve Funds	1,57,18,10	2,24,84,01	2,24,85,46	2,13,47,01
एकूण-(बी)/Total-(b)	73,37,14,56	46,94,22,01	15,15,73,08	54,09,45,02
(एकूण-जे)/(Total-J)	1,47,56,25,06	97,18,66,38	1,44,86,58,40	1,13,55,64,76
के. ठेवी व आगाऊ रकमा K. Deposits and Advances				
(ए) व्याजी ठेवी (a) Deposits bearing Interest				
8336, नागरी ठेवी 8336, Civil Deposits	49,60,36,44	57,29,25,11	54,54,60,96	48,03,17,69
8342, इतर ठेवी 8342, Other Deposits	34,03,89,93	49,77,49,94	49,86,42,56	1,45,88,66,30
एकूण-(ए)/Total-(a)	83,64,26,37	1,07,06,75,05	1,04,41,03,52	1,93,91,83,99

आठ - लोकलेखा शीर्षाखालील संवितरित रकमांचे विवरणपत्र / VIII- Statement of Disbursements under Public Account Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
(बी) बिनव्याजी ठेवी				
(b) Deposits not Bearing Interest				
8443, नागरी ठेवी 8443, Civil Deposits	3,44,24,19,52	2,50,17,59,27	2,50,17,59,27	2,50,17,59,27
8449, इतर ठेवी 8449, Other Deposits	6,29,83,00	8,47,00,00	8,47,00,01	8,47,00,00
एकूण-(बी)/Total-(b)	3,50,54,02,52	2,58,64,59,27	2,58,64,59,28	2,58,64,59,27
(सी) आगाऊ रकमा				
(c) Advances				
8550, नागरी आगाऊ रकमा 8550, Civil Advance	18,28,42,87	6,16,14,34	6,16,14,34	6,16,14,34
एकूण-(सी)/Total-(c)	18,28,42,87	6,16,14,34	6,16,14,34	6,16,14,34
(एकूण-के)/(Total-K)	4,52,46,71,76	3,71,87,48,66	3,69,21,77,14	4,58,72,57,60
एल. निलंबन आणि संकीर्ण रकमा L. Suspense and Miscellaneous				
(बी) निलंबन				
(b) Suspense				
8658, निलंबन लेखा 8658, Suspense Account	1,95,13,92	1,26,75,86	1,32,12,08	1,47,06,01
एकूण-(बी)/Total-(b)	1,95,13,92	1,26,75,86	1,32,12,08	1,47,06,01
(सी) इतर लेखे				
(c) Other Accounts				
8670, धनादेश व बिले 8670, Cheques and Bills	..	2,65,51,89,57	2,65,51,89,57	2,65,51,89,57
8671, विभागीय शिल्लक रकमा (नागरी) 8671, Departmental Balances (Civil)	1,82,56,76	82,64,91	82,64,91	82,64,91
8672, स्थायी रोख अग्रधन (नागरी) 8672, Permanent Cash Imprest (Civil)	75	6,00	6,00	6,00
8673, रोख शिल्लक गुंतवणूक लेखा 8673, Cash Balance Investment Accounts	44,58,32,93,47	57,00,00,00,00	54,93,00,00,00	58,14,27,38,31
8674, शासनाने ठेवलेल्या प्रतिभूती ठेवी 8674, Security Deposit Made By Government	2,09,71,12	2,60,00,00	2,60,00,00	2,60,00,00
एकूण-(सी)/Total-(c)	44,62,25,22,10	59,68,94,60,48	57,61,94,60,48	60,83,21,98,79
(ई) संकीर्ण				
(e) Miscellaneous				
8680, शासनाचे संकीर्ण लेखे 8680, Miscellaneous Government Accounts	22
एकूण-(ई)/Total-(e)	22
(एकूण-एल)/(Total-L)	44,64,20,36,24	59,70,21,36,34	57,63,26,72,56	60,84,69,04,80
एम. भरणा केलेल्या रकमा M. Remittances				
(ए) धनप्रेष आणि वित्तप्रेषणे				
(a) Money Orders and Other Remittances				

आठ - लोकलेखा शीर्षाखालील संवितरित रकमांचे विवरणपत्र / VIII- Statement of Disbursements under Public Account Heads

(Rs. in Thousand) / (रु. हजारांत)

लेखाशीर्ष Major Head	प्रत्यक्ष रकमा, Actuals, 2019-20	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2020-21	सुधारलेले अंदाज, Revised Estimates, 2020-21	अर्थसंकल्प, Budget Estimates, 2021-22
8782, एकच महालेखापाल/लेखा अधिकारी यांना लेखे सादर करणाऱ्या अधिकार्यांमधील रोख भरणा केलेल्या रकमा व समायोजने 8782, Cash Remittances and Adjustments between Officers rendering Accounts to the same Accountant General/Accounts Officer.	4,23,34,75,88	3,02,04,85,27	3,02,04,85,27	3,02,04,85,27
एकूण-(ए)/Total-(a)	4,23,34,75,88	3,02,04,85,27	3,02,04,85,27	3,02,04,85,27
(बी) आंतरशासन समायोजन लेखा (b) Intergovernment Adjustment Accounts.				
8793, आंतर-राज्य निलंबन लेखे 8793, Inter-State Suspense Accounts	4,63,36	96,44,47	96,90,47	1,15,15,31
एकूण-(बी)/Total-(b)	4,63,36	96,44,47	96,90,47	1,15,15,31
(एकूण-एम)/(Total-M)	4,23,39,39,24	3,03,01,29,74	3,03,01,75,74	3,03,20,00,58
एकूण-/Total-	55,31,74,33,80	67,90,60,77,97	66,30,35,68,37	70,14,12,33,25
एकूण-सर्व लेखे खर्च रकमाTotal-All Accounts Disbursements	94,81,90,83,77	1,11,31,45,56,91	1,10,04,26,20,27	1,18,55,03,00,35
अखेरची शिल्लक/Closing Balances	-3,73,59,70	-32,55,79,63	-5,82,05,45	-5,54,54,45
एकूण बेरीज-/Grand Total	94,78,14,24,07	1,10,98,89,77,28	1,09,98,44,14,82	1,18,49,48,45,90

विधानसभेच्या मतदानासाठी स्थूल मागण्या सादर करताना अनुसरावयाच्या कार्यपद्धतीवरील टीप

विधानमंडळाच्या कायद्याद्वारे विनियोजन केले असल्याशिवाय संविधानाच्या उपबंधान्वये राज्याच्या एकत्रित निधीतून कोणतीही रक्कम काढता येत नाही. म्हणजे, राज्याच्या एकत्रित निधीमधून प्रत्येक प्रधान लेखा शीर्षानुसार किंवा मागणीनुसार वित्तीय वर्षामध्ये करावयाच्या निश्चित खर्चाला राज्य विधानमंडळाची विशेषेकरून अधिकृत मंजूरी आवश्यक असते. भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी ठरवून दिलेल्या लेखांकन पद्धतीनुसार, त्या त्या प्रधान शीर्षाखालील खर्च कमी करून जमेच्या किंवा वसुलीच्या रकमा लेख्यात समायोजित केलेल्या असल्या तरीही अशा प्रकारची मंजूरी आवश्यक असते. तदनुसार विधानसभेच्या मतासाठी सादर केलेली २०२१-२०२२ ची स्थूल विनियोजने व राज्याच्या एकत्रित निधीवर आकारावयाची विनियोजने दर्शविणारी अनुसूची पृष्ठे १ ते ८५ वर छापलेली आहेत. अनुसूचीतील काही मागण्यांत समाविष्ट करण्यात आलेला खर्च हा एकाहून अधिक मंत्र्यांशी संबंधित असल्यामुळे सोयीच्या दृष्टीने अशा मागण्या अधिकतम तरतुदींवर नियंत्रण असणाऱ्या मंत्र्यांच्या नावाखाली आल्या आहेत. अनुसूचित दर्शविलेल्या खर्चाच्या आकड्यांहून भिन्न आहेत.

२. भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २०३ (३) अन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे, महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांनी विनियोजन अनुसूचीमध्ये नमूद केलेल्या २०२१-२०२२ च्या अनुदानविषयक मागण्यांचा विचार करण्याची महाराष्ट्र विधानसभेला शिफारस केली आहे.

A NOTE ON THE PROCEDURE OF PRESENTING GROSS DEMANDS TO THE VOTE OF THE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Under the provisions of the Constitution, it is not permissible to withdraw any money from the Consolidated Fund of the State except under appropriation made by law of the Legislature. In other words, positive expenditure to be incurred during a financial year out of the Consolidated Fund of the State under each major head of account or a demand is required to be specifically authorised by the State Legislature, notwithstanding the receipts or recoveries under the major head or demand which are adjusted in reduction of the expenditure thereunder, according to the principles of accounting laid down by the Comptroller and Auditor General of India. Accordingly, a schedule showing the gross appropriations for the year 2021-2022 which are put to the vote of the Legislative Assembly and also those that are proposed to be charged on the Consolidated Fund of the State is printed at pages 1 to 85. Expenditure included in some of the demands in the Schedule pertains to more than one Minister. For convenience such demands are shown in the name of the Minister controlling the largest provision.

2. The Governor of Maharashtra has recommended to the Maharashtra Legislative Assembly the consideration of the demands for grants for 2021-2022 specified in the Schedule of Appropriations as required by Article 203 (3) of the Constitution of India.